

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — no-
deljska izdaja co-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENECEC

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2999

Bremena krize

Plenarna seja Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, ki je bila v sredo, dne 12. decembra, je ponovno pokazala, da kriza v našem gospodarstvu ni ponehala. Nikjer še ni videti znakov izboljšanja in tudi številni ukrepi, ki smo jih zadnje čase objavili, niso prinesli po mnenju Zbornice temeljitga zdravlila za izboljšanje. Povsod je cela vrsta nerešenih vprašanj, brez katerih rešitve tudi ni izboljšanja. Prav je, da je bil velik del predsedstvenega poročila posvečen kmetijskim razmeram. Kljub vsej industriji, trgovini in obrti je še vedno podlaga našega gospodarstva kmetijstvo in brez rešitve kmečkega vprašanja tudi ni rešitve drugih važnih vprašanj, ki mogoče niso v neposredni zvezi, pa so vendar v posledicah prizadeta po tem, kakšen je trenutni položaj kmetijstva. Vse to kaže na povezanost našega gospodarstva in skupnost gospodarskih interesov vse Slovenije, katere je treba najodločneje braniti.

Mnogo je predlogov, ki so bili predlagani za omiljenje nekaterih najhujših nedostatkov. Najvažnejša pa je bila debata o davčnih vprašanjih. Razumljivo je, da so debate o davkih najobsežnejše v dobi gospodarske krize. Kajti v dobi krize se narodni dohodek izredno zmanjša, posebno je to vidno sedaj ob tolikem padcu cen, kot smo ga doživeli v zadnjih letih. Temu zmanjšanju narodnega dohodka pa ne sledijo proračuni, ker gre deloma tu za obveznosti, ki so izražene v vedno enakem nominalnem znesku, deloma pa je sploh težavno omejiti ves aparat, ki je dotlej funkcioniral. Tako zavzemajo javne datjave vedno večji odstotek narodnega dohodka in posegajo celo v gospodarsko substanco posameznikov, katero zmanjšujejo v taki meri, da je ogrožen sploh njih obstoj. To je pojav, ki ga opažamo po vsem svetu. Fiskalni interesi zahtevajo vedno večji odstotek narodnega dohodka in prihajajo tako v borbo z življenjskimi interesi posameznikov in narodov. Naloga pametne politike pa je, spraviti fiskalne interese v sklad s padajočo davčno zmogljivostjo, ker je vendar predvsem gospodarstvo tu, od katerega črpa fiskus svoje dohodke, in ne gre uničevati te podlage.

Ker pri nas javne datjave zahtevajo vedno večji del narodnega dohodka, je razumljivo, da interese zahtevajo razbremenitev, ker se čutijo ogorčene v svoji življenjski eksistenci. Še bolj pa je razumljiva ta zahteva, ker so izdatki javne uprave še vedno znatni in se niso znižali v dovoljni meri. Zato se ob vsaki razpravi v proračunu pojavljajo misli, da je treba državne izdatke še znižati, da ne bo tako prišlo do prevelikega povečevanja davčnih bremen. Ob tej priliki nastaja vprašanje, če je to še mogoče izvesti brez škode za funkcioniranje državne uprave.

Bežen pregled izdatkov javne uprave nam kaže, da so v zadnjih letih izredno narasle pokojnine. Njih vprašanje je postalo že neodločljiv državni problem, ki ga bo treba rešiti prej ali slej. To je zahteva, katero ponavljajo gospodarske korporacije od dneva v dan, pa bodo morale svoje napore v tej smeri še podvojiti. Pri tem ponovno opozarjamo, da ne gre tu za one vpokojence, ki so prišli do svojih pokojnin po težkih in napornih letih svojega službovanja, ampak za one, katerih vpokojevanje so narekovala druga načela.

Drugo poglavje tvorijo oni izdatki, ki se niso zmanjšali, pa bi bilo baš pri njih potrebno zmanjšanje. Nekateri teh izdatkov so celo v finančnem zakonu vneseni v tujih valutah in če so povsod drugod izdatke linearno črtali, bi se to brez škode lahko naredilo tudi pri teh izdatkih.

Pri pregledovanju našega proračuna se nam vsiljuje tudi vprašanje, v koliko je ves naš javni aparat v skladu z dejstvom, da smo revna agrarna država. To vprašanje se poraja posebno v dobi krize, ko se vsi izdatki čutijo veliko bolj kot v normalnih časih. Treba bo resno vzeti v pretres vprašanje, če se ne bi dali z reorganizacijo državne uprave zmanjšati državni izdatki na višino, ki bi bila lažje znosna velikemu delu našega naroda. Seveda pa ta reorganizacija državne uprave ne sme biti taka, da bi se na nižje ali samoupravne organe prenesle samo nekatere funkcije, za kritje stroškov, ki bi nastali z izvrševanjem teh funkcij, pa bi morale skrbeti nižje instance ali pa samouprave. Stvarno to ne pomeni razbremenitve, ampak samo novo obremenitev, ki je tem težja. Za razvoj v smislu reorganizacije državne uprave so dane velike možnosti, saj vidimo, da znaša ves državni proračun skoro 10 milijard Din z državnimi gospodarskimi podjetji vred, da pa znaša ves proračun dravske banovine takisto z banovinskimi podjetji okoli 150 milj. Din. Iz tega je razvidno, da so dosedanje funkcije banovin premajhne in da jih je treba povečati s prenosom cele vrste funkcij iz rok države, toda obenem pa je potrebno prepustiti iz državnega proračuna potrebno kritje.

To kaže, da so pri izdatkih še možnosti znižanja in to brez škode za funkcioniranje državne uprave. Nanizali smo samo par splošnih vprašanj. Gotovo pa je, da bi podrobnejši pregled pokazal na še večje možnosti prihrankov.

V zvezi z javnimi datjavami pa se sedaj, ko je čas za predlaganje raznih proračunov, zdi posebno aktualno vprašanje bednostnega fonda. Sedaj, ko se sestavlja novi banovinski proračun, je gotovo, da bomo še imeli naprej bednostni fond, ki prvotno ni bil zamišljen kot trajna institucija. Toda potrebno je, da se na eni strani spremeni način zbiranja dohodkov za ta fond, na drugi strani pa, da se drugače uredi njegova poraba kot doslej. Predvsem je potrebno, da se oproste plačevanja v ta fond oni delavci, ki itak že komaj shajajo s svojimi mezdami. In vsak način bo treba določiti višjo minimalno mezdo, ki bo oproščena davka, kot se to dogaja doslej. Na drugi strani pa se naj sredstva tega fonda porabijo za res veliko akcijo, ki bo na koncu tudi nekaj pokazala dobrega za naše gospodarstvo in bo povečala produktivne sile našega gospodarstva. Nai bi

Zakaj je Japonska sedaj odpovedala washingtonsko pomorsko pogodbo?

Za moč v Tihem morju

Japonska hoče zasesti otok Borneo

Včerajšnji »Slovenec« je obvestil svoje bralce, da je japonska vlada z dnevom 20. decembra 1934 odpovedala washingtonsko pomorsko pogodbo z dne 6. februarja 1922, ki je določila, da naj ostane do 31. decembra 1936 razmerje med brodovji velikih držav (Anglija, Amerika, Japonska, Francija) takšno: 5:5:3:1.7. Naslednje nekoliko daljše poročilo bo pojasnilo položaj, ki je nastal s tem dalekosežnim japonskim korakom.

London, v začetku decembra 1934.

Pomorska razorožitvena konferenca se le mučno razvija. Druga vprašanja so izbruhnila v Evropi, ki zahtevajo pozornost angleške vlade. Tudi se je svetovna javnost naveličala teh večnih razorožitvenih pogajanj.

Admiral Jamamoto predlaga

Morda se je premalo povedalo, da je japonska delegacija, ki jo je vodil spretni admiral Jamamoto, prišla v London s čisto svojstvenim predlogom, ki se je glasil takole: Priznajte mi polno enakopravnost z brodovji Anglije in Amerike; če mi pa tega ne priznate, potem mi pa odstopite vsaj nizozemski del otoka Borneo (533.000 km² ali skoraj 2 in pol Jugoslavije).

...ker rabi petroleja

Združene države Severne Amerike so v poletju tega leta odbile veliko ostriro spora v Tihem oceanu, ko so obljubile Filipinske-mu otočju neodvisnost in ga s tem dejansko izročile Japonski. Toda japonska vihra s tem ni bila ustavljena. Razvoj japonske države je danes tako silen, da Filipini niso zadostovali in da se je japonska prodirajoča sila pojavila še dalje poti jugu, na otoku Borneo, ki si ga delita Anglija in Nizozemska, in kjer Japonska hoče dobiti vendar enkrat tiste količine petroleja, ki ga rabi za razvoj svoje industrije in svoje bojne in trgovske mornarice. Filipini so le most, ki ga hoče Japonska vreči, da bo po njem s svojih otokov mogla prodrati do teh neizčrpljivih petrolejskih vrelcev, ki so za njen obstoj bitno potrebni. Že dve leti traja stihna zasedba Bornea po Japonski. Japonsko blago je na tem otočju, kjer v nizozemskem delu prebiva nad 2.200.000 ljudi, neoviran gospodar, tudi večji in srednji poljedelski obrati so danes že v rokah Japoncev, ki jih nič ne more zaustaviti.

Zato angleški delegati niso bili presenečeni, ko jim je admiral Jamamoto predložil to izbero: ali Borneo, ali pa svobodna tekma za nadmoč na morju. Pri Nizozemski niso pričakovali resnih nasprotij, ako pristane na odstop Bornea Anglija. Jamamoto je znal zahtevati silno spretno braniti. Japonska težko prenaša omaloževanje, da nima pravice do iste pomorske moči, kot Anglija in Amerika. Toda, ako ji priznajo Borneo, bo to žrtev doprinesla. Kajpada smo takoj uvideli, da je Japonska računala s tem, da ima tudi z zmanjšanim vojnim brodovjem premoč v Tihem morju, da si tolikanj zaželjeni Borneo lahko sama s silo osvoji, ako bi ga ji dobrohotno odrekli.

Tokio pritiska Protiangleška zakonodaja doma in v Mandžuriji

Japonci so boj spretno vodili. Med tem, ko je japonski admiral v Londonu zahteval otok Borneo z vsem petrolejskim bogastvom, ga je doma podpirala japonska vlada, ki je izdala celo vrsto za angleško in ameriško petrolejsko trgovino silno nevarnih ukrepov.

Uvedla je petrolejski monopol v Mandžuriji. Vsem inozemskim trgovcem s petrolejem (to je ameriškim in angleškim), ki zalagajo Japonsko s petrolejem, je zapovedala, da morajo imeti vedno v skladiščih toliko petroleja, kolikor ga Japonska porabi v 6 mesecih, in da imajo nadzorstvo nad temi skladišči vojaške oblasti, da bi petrolej naenkrat ne začel goreti, če bi izbruhnila kakšna vojna. Ruskemu petroleju pa je japonska vlada odprla vrata na široko, tako da je s svojimi nizkimi cenami prav lahko izpodrinil ameriško petrolejsko družbo »Standard« in angleško »Shell-Dutch«. Ruski petrolej prodira pod ja-

se osredotočila sredstva za velika javna dela, ne pa da bi se porabila za nebroj malih del. Če se izvršujejo samo mala dela, javnost tega ne vidi in ne more dovolj oceniti, če bo pa videla, da se izvršujejo s tem res velika dela (katera pa ni treba, da so končana že v enem letu), bo lažje tudi javni upravi zagovarjati bremena, ki zdaj bremene davkoplačevalce za ta fond.

ki jim ne pripisujejo več nobene vrednosti. Tako hira in umira v Londonu, vsa pozabljena od javnega mnenja in skoraj tudi že zavržena od interesiranih vlad konferenca, ki pa je, če ji prav pogledamo v obraz, eden največjih dogodkov, zato, ker je zadnji veliki poskus, da se poravna naraščajoči spor na Tihem morju, kjer udarjajo drug ob drugega interesi svetovnih velesil, kot so Amerika, Anglija in Japonska, slednja s trdnim namenom, da v najkrajšem času podere vsa dozdaj veljavna razmerja v nadvladi na otočju Tihega oceana. Ako se ta konferenca razide, potem stojimo ob začetku novega poglavja v tekmovanju v oboroževanju na morju in morda tudi v začetku strašnega obračunavanja, ki ga zahteva Japonska, da more zadostiti potrebam svojega neprestano naraščajočega prebivalstva.

ponskim varuštvo sedaj tudi na Kitajsko, odkoder ravnotako preganja angleškega in ameriškega. S temi ukrepi je hotela japonska vlada podpreti prizadevanja svoje delegacije v Londonu, da bi lažje izsilili od Anglije odstop otoka Borneo, češ, ako nam ga odstopite, prenehajo vsi gornji ukrepi.

Vse do zadnjega je trajala ta zakulisna borba. V uradnih poročilih smo sicer brali le podatke o tonaži oklopnic, o številu podmornic, o veličini topov na ladjah, jedro vseh pogajanj pa je bil Borneo in japonska želja, da seže po tem otoku, ki bo več kakor kralj njene potrebe po petroleju in tako za trajno utrdil japonski imperijalizem na Tihem morju.

Anglija odklanja

Anglija ne kaže nobenega veselja, da bi Japonski ugodila, zato mislim, da bo konferenca kmalu konec in da bo japonska vlada še pred božičem razglasila, da odpove washingtonski sporazum in da si hoče odslej ustvariti brodovje, kot ga potrebuje. Torej otvoritev besnega tekmovanja. (Kako je naš dopisnik imel prav, pričča dejstvo, da je japonska sporazum že odpovedala. Op. ured.)

Pomorski manevri okrog Bornea

Angleška admiraliteta je hotela tudi na zunan pokazati, da ne bo pristala na to, da bi se Japonska ustoličila na Borneu in začela ograjati angleške kolonije in dominijone. Do Avstralije namreč iz Bornea ni več daleč... Zato je zapovedala, da naj se vrše veliki manevri angleškega brodovja med Singapurjem in Port Darvimmom v Avstraliji, torej v prostoru, čigar strateško središče je ravno otok Borneo. To je po aprilski konferenci angleških admiralov v Singapuru, kjer so bili sprejeti važni obrambni načrti v zvezi z nizozemskim brodovjem, že druga angleška demonstracija, ki je naperjena proti japonskemu prodiranju v nizozemsko otočje.

Naša admiraliteta se sicer zaveda, da je obrambo začela pozno, zelo pozno, kajti ja-

Novi spori ustajajo v Afriki

Zakaj sega Italija po Abesiniji?

Grof Prorok o „najbogatejših zlatih rudnikih na svetu“

Rim, 13. dec. b. Na protest, ki ga je vložil pri italijanski vladi tukajšnji diplomatski predstavnik Abesinije zaradi novega incidenta, ki se je zgodil 5. decembra na abesinski meji v Somaliji, italijanska vlada še vedno ni dala nobenega odgovora. Vse kaže, da hoče italijanska vlada pridobiti na času, da konča vojne priprave v Somaliji. Italija namerava predlagati mešano anketno komisijo, ki naj na področju, kjer je izbruhnil spor, ugotovi krivca, ki je povzročil spor. Fašistični tisk kategorično zanikuje vesti angleških in francoskih listov, da so spor izzvale italijanske kolonijalne čete. Poudarja se, da je guverner Somalije storil vse potrebne korake, da se prepreči novi nemiri.

Pariz, 13. decembra. b. Semkaj je prispel znani raziskovalec Abesinije grof Byron Prorok, ki je izjavil zastopniku »United Press«, da se vrača ravno

S tem smo se na kratko dotaknili nekaterih strani našega davčnega problema, ki tvorijo središče razprav naših gospodarskih korporacij in organizacij. Vsekakor bi bilo dobro, če bi se fiskalna uprava ozirala na težavni položaj našega gospodarstva in šla v sporazumu z drugimi kompetentnimi faktorji na delo za znižanje državnih izdatkov, kar bi se dalo doseči z racionalnejšo razdelitvijo državnih izdatkov.

„Dajte mi petroleja!“

Japonski ministrski predsednik admiral Okada

ponsko brodovje bi v sedanjem trenutku prav lahko nadvladalo in bi bila zgradnja brodovnega opirališča na Borneu samem silno draga ter bi vzela preveč dragocenega časa, toda Anglija je še vedno prepričana, da se Združene države Severne Amerike še niso končno veljavno umaknile iz teh voda in da stoji kot zadnje in najhujše obrambno orožje na razpolago še vedno možnost, da se Anglija in Amerika združita in proglasita skupno nadvlado nad svetovnimi morji. Tudi ta možnost je bila na konferenci namignjena dovolj jasno. Toda Japonci, ki dejansko nimajo več nobenega spoštovanja v kreposti angleškega in ameriškega ljudstva, ki da je preveč pomehkuženo in za težko borbo zanič, se za to grožnjo niso zmenili. In ravno v tem podcenjevanju odpornosti anglosaksonske krvi in v napačnem razlaganju angleške potrpežljivosti in miroljubnosti morda Japonci delajo najbolj usodno napako v svojih velikih računih.

V novo tekmo v oboroževanju

Pomorska konferenca se bo po mojem mnenju razšla te dni. Bog ve, če se bo svet zavedal, kakšna bodočnost se sedaj pred njim odpira. Angleška admiraliteta se bo morala začeti pripravljati na svojo svetovno vojno. To je poziv, ki ga bomo slišali, ko se bodo zapirala vrata za konferenco, kjer je znenkrat zmagala bujna moč mladega velikana nad modrostjo starega orjaka. Gwylim O.

Po japonski odpovedi

London, 13. dec. c. Tukaj splošno smatrajo, da so razgovori za pomorski sporazum med Anglijo, Ameriko in Japonsko zaključeni. Angleški mornariški krogi ne dvomijo več o tem, da bodo sedaj morale vse države začeti s pospešenim oboroževanjem na morju. Sicer obstoja v washingtonskem sporazumu klavzula, ki pravi, da morajo države podpisnice tega sporazuma v tekočem letu po odpovedi sklicati novo konferenco za doseg novega sporazuma. Vendar pa je kljub temu jasno, da bodo sedaj japonski mornariški krogi lahko delali do bo doče konference, kar bodo hoteli.

Novi spori ustajajo v Afriki

Zakaj sega Italija po Abesiniji?

Grof Prorok o „najbogatejših zlatih rudnikih na svetu“

iz obsejnega ozemlja med italijansko Somalijo in Abesinijo. Opazil je, da se Italijani že več mesecev na nekaj pripravljajo, ker je sam doživel več italijanskih vojaških podvigov, ki so se jih udeležile tudi cele skupine letal. Italijani imajo tudi veliko čet v Somaliji, ki jih neprestano potiskajo proti abesinski meji in so ponekod prodrli že do 150 km v Abesinijo, kar je povzročilo tudi zadnje prasko med njimi in med abesinskimi vojniki. On ima vtis, da bodo Italijani imeli spomladi najmanj 250 tisoč vojaštva v Somaliji, ki bodo vkorakali, če bi se abesinski znepodobi še ponavljali. Pred svojim odhodom je ugotovil, da so po ladjah prispele ogromne pošiljke strojne in lahkega topništva. Orožje dovažajo tudi grški in armenski trgovci. Grof Prorok se je izrazil, da so brčkone abesinski zlati rudniki ter velika ležišča platina tista privlačna sila za Italijane, saj so se napram njemu ugledni abesinski šefi izjavili, da se bojijo, da bi svet za ta bogastva zvedel, ker bi ti rudniki lahko postali sploh najbogatejši na svetu. Delom jih izkoriščajo le na silno enostaven način z danim sužnjem. Ako bi se jih oprijela kakšna država z modernimi sredstvi, bi brez dvoma postali neprocenljivi viri bogastva. Tja sili Italija...

Dunajska vremenska napoved. Oblačno in deževno, vetrovi z juga.

Italijanski trikot

Schuschnigg v Pešti

Italijanski trgovinski minister tudi - Kanya na Dunaju

Budimpešta, 13. dec. c. Prihodnji teden obišče Budimpešto italijanski trgovinski minister. Baje se bo pogajal za izpolnjenje obstoječih trgovinskih pogodb med Madjarsko in Italijo. Vendar pa se zdi, da prihaja italijanski državnik v Budimpešto zato, da prouči na licu mesta rezultate sestanka med Schuschniggom in Gömböšem.

Vse madjarsko časopisje danes zelo obširno piše o obisku kanclerja Schuschnigga v Budimpešti. Vsi listi povdarjajo, da se bo tokrat nadaljevalo tisto, kar se je začelo na znanem tajnem sestanku Gömböša in Schuschnigga v Münchenu na zgoraj omenjenem. Listi sicer povdarjajo, da ta sestanek ni rabi več nikakršnih dodatkov, vendar pa ga je treba izpolniti s podrobnostmi, ker je naravno, da se je v Münchenu delalo silno hitro in je zato lahko ostalo marsikaj nedovršeno. Ker je izid razgovorov v Münchenu tajen, so zato ta tajna dopolnila tem važnejša in tem sumljivejša. Zato časopisje v isti sapi dodaja, da je treba obstoječe politične in gospodarske pogodbe izpolniti še s pogodbnimi o kulturnem sodelovanju med obema podonavskima državama. Težko pa si je misliti, da bi politiki mogli iznajti kakšno novo kulturno smer, v kateri se naj izživljajo narodi. Zato je jasno, da gre pri tem kulturno sodelovanje za ustvarjenje neke tendenčne kulture, ki bo bolj prepojena s cilji političnega imperializma, nego kulturnega občestva.

Avstrijski zvezni kancler dr. Schuschnigg je spregel dopisnika madjarskega dopisnega urada in

mu izjavil: Naše sodelovanje ne more ostati omejeno na gospodarske in duhovne probleme, temveč mora to sodelovanje priti do izraza tudi v političnem oziru, zlasti v zunanji politiki. To našo željo za čim tesnejšim sodelovanjem bomo še bolj okrepili na temelju sporazumov, ki so bili sklenjeni med Madjarsko, Avstrijo in Italijo in ki imajo namen, da se doseže mirno sožitje v Podonavju z vzpostavitvijo gospodarskega in kulturnega sodelovanja med vsemi narodi v donavski kotlini. Mi smo hvaležni Madjarski, ker smo prepričani, da imamo v njej prijatelja, ki ima globok smisel za naš položaj in naše potrebe in ki je pripravljen, da stori z nami vse, kar je potrebno, da se ohrani mir v donavski kotlini in tudi v vsej Evropi.

Kanya na Dunaju

Dunaj, 13. dec. b. Zunanji minister Koloman Kanya, ki se je na povratku iz Zeneve v Budimpešto ustavil včeraj na Dunaju ter se sestal z avstrijskim zunanjim ministrom Berger-Waldeneggom, je sredič nenadno odgodil svoj odhod ter ostane na Dunaju še dva dni. Šele ob 11 dopoldne je odpotoval z Dunaja. Pred svojim odhodom je ponovno obiskal zunanjega ministra Berger-Waldenegg, pozneje pa tudi zvez. kanclerja dr. Schuschnigga. Takoj, ko je prišel v Budimpešto madjarski zunanji minister Kanya, pa je bila sklicana k seji tudi madjarska vlada, na kateri bo Kanya obširno poročal o svojih pogajanjih in dogodkih.

Strašna božičnica delavskih otrok

500 otrok padlo v globino

175 lahoranjenih, 36 se jih bori s smrtjo

Liverpool, 13. dec. c. Sredi se je tukaj zgodila velika pretresljiva nesreča. V šoli sv. Klementa v predmestju se je vrnila božičnica delavskih otrok. V prvem nadstropju ljudske šole se je zbralo v šolski dvorani nad 500 ljudi. V trenutku, ko so ljudje peli božično pesem, so se zrušila tla pod njimi in

vseh 500 oseb je padlo v priležje 8 m globoko. Zadržalo se je silno stokanje in klicanje na pomoč. Prihitela so takoj reševalna moštva in prepejala v bolnišnice 211 ranjenih. Med temi je 36 oseb težko ranjenih in med njimi se jih mnogo bori s smrtjo.

Minister B. Jevtič se je vrnil

Belgrad, 13. dec. m. Z nocošnjim brzovlakom se je vrnil iz Zeneve zunanji minister Bogoljub Jevtič s svojim spremstvom. Pred prihodom brzovlak se je zbrala na železniškem peronu velika množica iz vseh slojev belgradskega prebivalstva. Tu so bile velike skupine raznih nacionalnih organizacij, veliko število akademikov, skoro vsi poslanci, ki so našemu zunanjemu ministru prednočujim poslali v Zenevo pozdravno brzovlak, nadalje kmetijski minister in zastopnik zunanjega ministra dr. Kojić, francoski, romunski, grški in turški poslanik na našem dvoru, vsi domači in inozemski častniki s šefom centralnega tiskovnega urada dr. Kostio Lukovićem na čelu. Ko se je brzovlak

ustavil na belgradski železniški postaji in se je na vratih salonskega voza pojavil zunanji minister Jevtič, ga je navzoča množica burno aklamirala in vzdikala: »Živel zmagovalac iz Zeneve! Živela Jugoslavija! Živel kralj Peter II! Slava kralju Aleksandru! Medtem so pristopili k Jevtiču francoski, romunski, turški in grški poslaniki, mu čestitili in ga prisrčno pozdravili. Navzoča množica je neprestano vzdikala. Manifestacije so se ponovile tudi pred železniško postajo. Zunanji minister Jevtič ob svojem prihodu ni dal častnikarjem nikake izjave. Nekateri so se mu peljali nasproti, razgovarjali pa se je z njimi privatno in izjavil, da bo morda že jutri dal posebno izjavo.

Izjava novega bolgarskega poslanika

„Pot zbližanja - največja sreča“

Belgrad, 13. decembra. m. Novi bolgarski poslanik na našem dvoru, znani bolgarski politik in publicist g. Dimo Kazasov, je prišel na svoje novo službeno mesto s sinovnim brzovlakom in je danes dopoldne sprejel urednike treh belgradskih dnevnikov in našega dopisnika. Na stavljenja vprašanja jim je ob tej priliki dal naslednjo izjavo:

Bolj kakor vse drugo, se veselim, da sem prišel semkaj med svoje. Laskam si in verujem, da me bodo tu tudi vsi čutili kot svojega. Tak odnos tudi popolnoma odgovarja čustvu, ki ga gojita oha bratska naroda drug do drugega. Lahko vas zagotovim, da danes Bolgari za razliko od preteklosti trpe z vašim ljubljenim in se radujejo z vašim veseljem. To dokazuje način, s katerim je ves bolgarski narod svedel za zločinski akt, ki je bil izvršen v Marseillen nad vašim hrabrim, blagorodnim in velikim kraljem. On je obhvalil ta udarec kot udarec, zadan predragemu sinu. Spomin na njegovo veliko delo in na njegovo nepozabljivo bivanje v Soliju povzroča neozdravljivo bol vsled njegove legube. To, kar vam govorim, gospodje in kolegi, ni nekonvencionalne konstatacije. Mene osebno je temnadila tuga, ki jo še vedno čuti bolgarski narod vsled izgube onega, čegar mesto bo v delu za zbližanje ostalo za vedno prazno. Lahko dodam, da vsbuj v vseh Bolgarih pravo občudovanje discipline in redke samozatajevanje, s katerim se Jugoslavija oborožuje, da prebosti in pripravi na nemerno težko udarec, znak, da je ona izšla iz te zgodovinske preizkušnje še bolj utrjena, še bolj zdrava, še bolj duhovno in nacionalno okrepljena, globoko veseli vse Bolgare. Vsak od nas čuti vašo bol, vašo radost kot svojo. To niso samo čustva, to je novo, zdravo nacionalno spoznanje, ki uvideva neizmerno prednost zbližanja in nerazdružljivega vodelovanja med dvema bratskima narodoma.

Kdo je umoril Kirova?

Moskva, 13. dec. c. Šele sedaj se je ugotovilo, kdo je bil morilec Kirova. Bil je to sin nekake generala, ki je bil v službi carskega režima in ki so ga komunisti ob pričetku revolucije ubili. Njegov sin je takoj nato vstopil v službo boljševiškega režima in dosegel zelo visoko mesto. Kljub temu pa je ostal sovražnik režima, kateremu je služil, in čakal trenutka, kdaj bo lahko maskeval smrt svojega očeta.

Boji na afgano-perzijski meji

Teheran, 13. dec. c. Danes je prišlo do velikega spopada na meji med Afganistanom in Perzijo. Afganistanske čete so vdrle na perzijsko ozemlje in izropale več vasi. Baje so odpeljali s seboj nad 1000 kmetov in kmetice. Nato so vasi požgali. Škode je nad 10 milijonov Din. Perzijska vlada je takoj zahtevala pojasnila od vlade v Kabul.

Ne bodo plačali

Pariz, 13. dec. c. Francoski vlada je danes sporočila ameriški vladi, da 15. decembra ne bo plačala dolžnega obroka ameriškim upnikom. Isto je storila danes tudi belgijska vlada.

Kako krščansko govori predsednik - Amerike

Washington, 13. decembra. Američani vsako leto obhajajo zabavalni dan (Thanksgiving Day). Ta praznik se slavi na zadnji četrtlet v novembru. Vse delo počiva ta dan. Predsednik republike pozove vsako leto državljane, naj spodobno obhajajo zabavalni dan. Tudi letos je predsednik republike Franklin Roosevelt izdal na ameriški narod priglas, katerega vsebina je res lepa. Predsednik povdarja, da je lepo, da se vsako leto zabavalno Bogu za prejetе dobroto. »Preteklo leto smo pogumno lotili važnih vprašanj, pravi preglas. »Vnas se je bolj utrdil čut socialne pravičnosti. Škvala smo pomagati svojemu bližnjemu in sodelovali smo pri tem idealnem delu. Še bolj smo posvetili svoja srca duhovnim rečem. Lahko vzdikamo: »Kaj pomaga narodu, četudi ves svet pridobi, ako pa zgubi dušo?« Hvaležni za vse to, kar se je izpolnilo, se lahko posvetimo delu za blaginjo človeštva s tem večjo verno.

17. december ni narodni praznik

V ponedeljek, dne 17. decembra 1934 ne bo šolske maše ter se ta dan vrši na vseh šolah reden pouk.

Iluzije III. cesarstva Katoličani so pripravljeni na vse

Dobrodelnost je bila za vero, kakor tudi za delo proti njej sami v vseh časih najboljša propagandna sredstvo. V 18. stoletju si je na primer prostozidarstvo nadelo plašč »človekoljubne družbe«. V 20. stoletju deluje narodni socializem pod isto krinko. Narodni socializem hoče danes, ko je že uničil katoliške mladinske organizacije, zrušiti še čudovito stavbo dobrodelnosti, ki jo je gradila Cerkev s pomočjo svojih kongregacij zadnjih 30 let. To delo je prevzel v prvi vrsti minister propagande dr. Göbbels. On je razvil gonjo za narodno-socialistično dobrodelnost. Ta propaganda naj bi zatemnila pogled na vse krščanske organizacije, kakor da bi Cerkev doslej ne bila nič storila na tem področju. On pobija odločno vse katoliške pobude v tem pogledu. Dr. Göbbels je gospodar ulice, šole in stranke. Zadnje zimo je izvedel dobrodelno akcijo z nabiranjem denarja, ki pomeni že izjemna nje ljudstva. V vrstah Hitlerjeve mladine ima dovolj žensk in moških sil, ki so njegovo naročilo izvedle; propaganda je v takšnih okoliščinah pač lahka. Odkar je Hitler na vladi, ni bilo nedelje, ko bi v tem ali drugem kraju države ne bili organizirali kake zbirke, cvetlične dneve ali kaj podobnega. Hitlerjeva mladina hodi okrog po ulicah, po postajah, po kavarnah in ustavlja ljudi ter jih prosi za denar. Danes je človek moralno primoran, da daruje. Učiteljstvo se pritožuje, da je to nabiranje pravi prisilni davek, ki ga oni morajo nabirati od otrok.

Tudi »nedelja« katoliške dobrodelnosti je nedvse uspeša. Katoličani so žrtvovali, kar so mogli, vprav tekmovali so med seboj, da tako pokažejo svoje pravo razpoloženje. Če la morejo, se izognejo zbirkam narodnih socialistov. Narodni socialisti so to opazili in so zato organizirali nabiralni teden od 25. avgusta do 2. septembra. Vse zidove so preplepli z lepaki, ki so kazali podobo sv. Martina, ki daje plašč nekemu revežu. Na lepaku je stal poziv: »Postani socialist dela; vpiši se v narodno-socialistično stranko!« Istočasno so narodno-socialistične celice prejele, tajna navodila, kako naj delujejo proti katoliškemu »Karitas-Verbandu«. Zupniki so prejeli nalogo, naj takoj pošljejo stranke oglase in letake, ki jih izdajajo katoliška dobrodelna društva; takoj naj poročajo tudi o ustni propagandi. Prav tako naj poročajo, kaj so duhovniki pridigali, ko so priporočali katoliško dobrodelno akcijo.

„Bodite ljubeznivi z duhovniki!“

V zadnjem času so prejela prizadeta oblastva nalog, naj bodo nasproti duhovščini silno ljubezniva. Pred vrati je plebiscit za Posaarje. Tako je na primer Gauleiter Grohe v Kölnu, katerega nasilje je sicer dobro znano, izjavil: »Ako se kdo še dotakne katoliškega duhovnika, ga vržem iz stranke.« Toda na nekem tajnem zborovanju narodno-socialističnih šefov je isti Gauleiter izjavil: »Stranka nima nikakega interesa, da začne kulturni boj; toda na drugi strani ne smemo pozabiti, da je naš namen, da izpodkopamo vero in da tako pridemo do enotne religije.« Stranka priporoča izredno ljubeznivost nasproti duhovščini; treba je ostati z njo v stiku tako z vsemi duhovniki, posebno s prefekti kongregacij. Priporočite jim, naj glasujejo. Če pa protestirajo, ne vtrajajte pri svoji zahtevi, dovolj je, da vemo, kakšna so njihova čustva. Mnogo jih ne bo imelo poguma ustavljati se. Dovolj neumni so, je rečeno v nekih tajnih navodilih, da bodo sami povlekli vrvi, da se zaduše. Pred volitvami ne govorite o Avstriji in molčite o vseh žgočih vprašanjih.

Nov konkordal

Kdor objektivno presodi mnenje v katoliških vrstah, mora priznati, da so narodni-socialisti spretno hodili glede cerkvene politike. Vprašanje je samo na sebi delikato, kljub temu se ga moramo dotakniti, ako hočemo zvedeti, kaj mislijo in kako trpijo nemški katoličani. Dejstvo je, da nastopa kriza zaupanja, ki skuša ločiti voditelje in vernike Cerkve. Na škofijskih vrstah v Berlinu je nekdo zapisal: »Pastor ovium, canis mutus.« V Švici je izšla brošura »Sv. Ambrozij in nemški škofje«. Splošno so nemški katoličani zelo rezervirani glede episkopata. Nemški episkopat ima za svoje ravnanje dovolj opravičila: Bolj kakor priprosto ljudstvo ve, kam vodijo ti ljudje državo; kljub temu molči. Od vsega, kar so nam povedali v tem pogledu, naj navedemo samo tole: »Sv. oče naj bi predelal konkordat, in sicer brez vsakih iluzij, da bi na ta način pridobil na času in tako rešil katoličane.«

Mnogo bolj, kakor v vrstah protestantske cerkve, se v katoliški cerkvi vzbuja občutek, da je

Zaplemba premoženja španske socialistične stranke

Madrid, 13. decembra. c. Guverner v provinci Asturiji je prosił orednje vlade v Madridu, da mu dovoli, da zapleni vse premoženje socialistične in komunistične stranke. Prav tako prosi vlado, da mu dovoli, da lahko zapleni tudi premoženje revolucionarnih strokovnih organizacij. Zdi se, da bo vlada predlog asturskega guvernerja sprejela in da bo dala zapleniti vse premoženje vsem španskim revolucionarnim organizacijam. Zaplemba se bo izvršila za kritje škode zaradi zadnjih revolucionarnih dogodkov. Vlada je tudi sklenila, da bo ustanovila tri koncentracijska taborišča. Zaenkrat izjavlja, da bo vanje zaprla predvsem brezposelne postopače.

Ponosna Poljska

Krakov, 13. dec. b. »Ilustrovani Currier Codzienny« objavlja danes razgovor s knezom Radziwilom, predsednikom sejmškega odbora za zunanje zadeve. Radziwil je povdaril, da se stališče Poljske do Francije popolnoma napačno tolmači in razumeva, kajti nerazpoloženje poljskega naroda ni na perjenju proti Franciji, temveč samo proti temu, da se Poljske ne vmeša v posebne interese Francije v Podonavju in na Balkanu. Poljska se čuti preveč samostojna, da bi se pustila postaviti pred dovršena dejstva. Poljska nikakor ne more prenašati, da bi Francija napram njeni uporabljal ton, ki ga na primer uporablja napram Češkoslovaški. Poljska je z zavezniškimi pogodbami vezana s Francijo ter ostane še naprej njena zaveznica, zahteva pa, da se z njo postopa tako, kakor z zaveznicom in ne, kot z vezalno državo.

Nov predsednik Švice

Bern, 13. dec. AA. Danes je zvezna skupščina volila zveznega predsednika. Za predsednika je izvoljen dosedanjí podpredsednik zveznega sveta g. Minger. Za podpredsednika pa dosedanjí član zveznega sveta dr. Albert Mayer, ki je doslej vodil finančni in kmetijski resor. Novi predsednik Minger je član meščanske-kmetijske stranke, novi podpredsednik Mayer pa svobodomiselné demokratične stranke.

nastopila ura veličastne mislije. Tolažljivo je poslušati mlado duhovščino. Povsod opaziš nenavadno čuječnost, vsi hočejo odločno kljubovati, toda vsi se vprašujejo, kako naj to stori. Z malimi izjemami skoraj vsi izjavljajo: Iz nas lahko napravijo kar hočejo, ustavijo nam lahko plače, pošljejo nas lahko v taborišča, postrelijo nas lahko tudi, m/ pojdem po ravni poti.

Kardinal je podkanclerju von Papenu pokazal vrata

Vratilavski kardinal Bertram je dejal »20 let preveč imam. Rad bi šel prostovoljno v ječo, toda nečelo me.« O tem kardinalu tudi pripovedujejo, da je v začetku tega leta sprejel podkanclerja von Papena. Ta je prišel k njemu, da bi mu dopovedal, da je pri 74. letu vendar prestar in da bi bilo dobro, da odstopi. Von Papen je začel razgovor s tem, da je namigoval na trdo podnebje, ki gotovo ne ugaja kardinalu. Toda kardinal je odgovoril: »Privadil sem se in prav dobro se počutim kljub visoki starosti.« Podkancler je nato skušal namigoovati na visoko starost. Ko je predlagal kardinalu, naj odstopi, je ta vstal, pozvonil slugi in kratko dejal: »Gospod kancler bi rad odšel, pripeljite avto.« Nato je odšel von Papen k vratom. V veži je von Papen v navzočnosti sluga vzdiknil razburjeno: »Oliken človek ne vrže na ta način državnega podkanclerja skozi vrata.« Kardinal je nato šel v svojo kapelico moliti, da bi se umiril. Ko mu je sluga povedal, kako se je izrazil von Papen, je sam napisal von Papenu pismo, v katerem je podkanclerju povedal, da ima premalo časa, da bi govorili o dežju in lepem vremenu v šleziji in da se mu čudno zdi, da tako oliken človek, kakor je gospod kancler, se s slugo razgovarja o kardinalu v neolikanem tonu.

Na božjih potih se sestajajo

Tudi iz naroda samega rastejo nove sile; nemška katoliška mladina kaže novo moč. Še posebno po 30. juniju pričakuje katoliška mladina nove boje. Ker je svoboda združevanja odpravljena, se mladina najde na romanjih. Marijine družbe so bile razpuščene, toda radi tega se Mati božja nič manj ne časti. V njenih cerkvah se sestajajo množice katoliških vernikov. Nikdar niso romale na božja pota tolikšne množice katoličanov kakor danes. Vse to dobro vidijo narodno-socialistični voditelji in ugotavljajo, da v notranjosti raste odpor katoličanov. Danes ne gre več ne za centrum ne za politiko, ampak za Boga in za vero. Katoliških prosvetnih društev ni več, zato pa družijo katoličane toliko bolj molitev in zaupanje v Boga. Katoličani so se naveličali narodnega socialističnega tiska, zato toliko bolj segajo po izključno verskih listih. Značilno je na primer, da je naklada lista »Katholik«, ki se tiska v Mainzu, narasla v času od januarja do julija za 30.000. »Junge Fronte«, mladinsko glasilo v Düsseldorfu, ki je bilo za nekaj časa ukinjeno in je imelo prej naklado 20.000, se tiska danes v 200.000 izvodih!

Brückner že vstreljen?

Dunaj, 13. dec. b. »Neues Wiener Journal« poroča iz Berlina, da je bivši vrhovni vodja S. A. v šleziji Brückner, ki je bil pred par dnevi aretiran, obsojen od strankinega sodišča na smrt in da je bil že vstreljen. Ta vest doslej še ni potrjena in tudi ne preklicana.

Pogajanja s sv. Stolico

Zürich, 13. decembra. b. »Neue Zürcher Zeitung« poroča iz Rima in sicer kot pravi, iz dobro poučenih virov, da so se pogajanja med nemško vlado in med sv. Stolico po nedavnem obisku berlinskega škofa dr. Barresa pri Vatikanu, začela bolj ugodno razvijati. Sv. Stolica pri tem nima nikakega razloga, da pogajanja posepiše, saj je od svoje strani storila vse, za kar se je v konkordatu obvezala in je sedaj ležeče le na nemški vladi, da stori tudi svojo dolžnost in pokaže resno voljo, da želi dejanskega sporazuma. Pogajanja se bodo bržkone nadaljevala z večjim povdankom šele po plebiscitu v Posaarju.

Trier, 13. dec. AA. Propagandni minister dr. Göbbels je tu izjavil, da bi ugnel priti dan, ko bi morale protestantske cerkve same skrbeti za lastne finančne potrebe. Država nima denarja za take izdatke. Širi se tudi vest, da bo nemška vlada po posaarskem plebiscitu ukinila tudi vse denarne dajatve katoliški cerkvi.

Posaarski plebiscit

London, 13. dec. c. Danes je angleški generalni major Bring zapustil London in odpotoval v Saarbrücken, kjer bo prevzel vrhovno poveljstvo nad mednarodno posadko v Posaarju. Danes sta odpotovala iz Italije tudi dva bataljona karabinerjev v Posaarje. Zdi se, da bodo vse čete zbrane v Posaarju okoli 20. decembra. Število moštva mednarodnih čet bo doseglo 3600 moži. Ker posaarska vlada nima na razpolago vojašnic, bodo vse te čete namestili v delavskih stanovanjskih hišah in posaarskih rudnikih. 1900 vojakov ostane v Saarbrückenu, ostali pa bodo razmeščeni po celem Posaarju.

Litvinov v Berlinu

Berlin, 13. decembra. Tukaj pričakujejo danes sovjetskega komisarja za zunanje zadeve Litvinova. Litvinov bo ostal v Berlinu 48 ur in bo imel sestanke z zunanjim ministrom baronom Neurathom in mu bo poročal o francosko-sovjetskem dogovoru od 5. decembra t. l. Pri tej priliki bo g. Litvinov baronu Neurathu obširno utemeljil stališče sovjetke Rusije do vzhodnega pakta.

Ladja gori na visokem morju

Berlin, 13. dec. AA. DNB poroča iz New-yorka, da so dobili radiogram z ameriškega parnika »Panatlantica«, ki vozi iz Paname v Filadelfijo, da je na višini Jacksonsvilla (Florida) nastal ogenj na parniku. Ponesrečeni ladji so poslali parnike na pomoč.

Slava na dvoru

Belgra, 13. dec. AA. V dvoru na Dedinju se je vršilo ob slavi Nj. Vel. kralja v. Andreja rezanje slavskega kolača v navzočnosti Nj. Vel. kralja Petra I. Nj. Vel. kraljice-matere, Nj. Vel. kneza-namestnika, članov kraljevskega doma in civilnega in vojaškega doma. Po običaju, po katerem prisostvuje pri rezanju slavskega kolača redov kraljevske garde, je letos prisostvoval rezanju redov pehotnega polka kraljevske garde Spasojević.

Belgrad, 13. dec. m. Z odlokom pravosodnega ministra je imenovan za notarja pri Sv. Lenuartu v Slov. goricah Karel Jagodič, notarski pripravnik istotam.

Župan Galé je slutil atentat

Ljubljana, 13. dec.

V sobotni številki smo poročali o atentatu na uglednega g. Josipa Galeta z Ravnega brda in župana trebeljevske občine. Gale je bil prejšnji četrti zahrbno obšel prestrlel desno roko. Napadalec je očitno stregel Galeta po življenju. Neki list pa je pisal, kakor da bi se Gale sam obstrlel, kar je seveda bosa.

Zato smo se obrnili na g. Galeta, ki leži sedaj na kirurškem oddelku ljubljanske bolnišnice. G. Gale nam je povedal naslednje zanimive podrobnosti:

»Za pred 4 meseci me je neki moški svaril, da me bodo ubili na poti z mojega doma v občinski urad v Stangi. Tedaj sem v občinski pisarni napisal uradno pismo orožnikom, kjer sem zahteval, naj poskrbe za mojo osebno varnost, ker se širijo govorice, da je moje življenje v nevarnosti. Orožnik je takoj prišel k meni in zahteval, naj mu povem vse, kar vem. Končno so orožniki ugotovili, da se te vesti širijo po Litiji, in mi dejali, naj bom brez skrbi, ker v trebeljski občini nihče tega ne namerava. Pa sem pa opazil, da se moji nasprotniki ves čas sumljivo zbirajo ter da ves čas nekaj kujejo proti meni. Sredi meseca septembra so bili raztreseni po občini neki listi proti vladi in proti banu in proti poslancu Mravljetu. Na teh listkih je bila ponarejena moja pisava. Razmnoževalci teh listkov so hoteli očitno doseči, da bi oblasti mislile, kakor da sem jih jaz pisal in razmnožil. En tak listek imam še doma. Sam sem skoraj ugotovil, kdo je te listke pisal. Tudi je posnel barvo uradnega razmnoževalnega aparata.

V občinski pisarni pa sem medtem odkril večje denarne in poslovne nerednosti iz časa, ko jaz nisem bil župan. Domnevam, da so mi zaradi tega nekateri nasprotniki stregli po življenju. Že v tork je nekdo prežal name pred hišo. Domači pes je vso noč lajal, kar je bilo zanesljivo znamenje, da je bil nekdo pred hišo. Jaz sem pa tedaj slučajno spal pri svojem bratu v drugi bolj oddaljeni vasi. V četrtek okoli 7, ko sem brusil neki nožek, pa je naenkrat počilo. Luč je ugasnila. V roki sem začutil bolečino. Takoj sem vedel: Streljajo name! Ostal sem popolnoma miren in sem to ukazal tudi domačim. Ko smo čez nekaj časa prižgali luč, sem si ogledal okna in ugotovil, da je bila šipa prestreljena. Vzel sem svoj revolver, stopil pred hišo ter petkrat ustrelil. Napadalec je nato zbežal v temo. Le sreča je hotela, da sem ušel smrti.

V bolnišnici so me operirali ter mi vzeli kroglo iz roke. To kroglo sem potem izročil orožnikom. Upam, da bodo orožniki našli prave krivce. Vendar bom pa v nevarnosti še naprej in se bojim, da se bodo zločinski napledi proti mojemu življenju nekoč posrečili. Moj dom je namreč zelo na samem in imajo moji nasprotniki dovolj prilike, da me uničijo.

Stanje g. Galeta je sedaj nekoliko boljše in zdravnik trdi, da roka ni v nevarnosti, čeprav je močno zatekla. Javnost obsoja nedvomno uporabo takih zločinskih sredstev proti vidnim možem! Upajmo, da bodo oblasti to zatre.

K atentatu na g. Galeta smo prejeli še naslednje vrstice:

»Jutro« št. 284 pravi, da se trebeljevski politični atentat razblijna. Neverjeno je, koliko neresnic vsebuje ta »Jutrova« članek. Ne vemo, čemu člankar vlačí bivšo SLS v zadevo; dejstvo pa je, da ljudstvo vedno pri občinskih volitvah voli v ogromni večini g. Galeta, kar je pač najboljši dokaz, koliko je Gale storil za občino, ker mu ljudstvo tako zaupa. Kako se v članku pohvaljeni trudijo za »napredek« trebeljevske

občine in se trudijo, da bi dobili svetne učitelje, je pa razvidno iz tega: pri zadnji občinski seji je obveljal sklep, da se obč. hiša v slučaju, če se obč. pisarna preseli drugam, porabi za šolo. Proti temu je glasoval edini g. Končar Peter. Kdo vodi akcijo za ukinitve orožniške postaje v Stangi, češ, da je nepotrebna? Somišljeniki g. Galeta v obč. odboru gotovo ne, ker so pri obč. seji vsi brez izjeme izjavili ravno nasprotno, da so orožniki potrebni. Neresnica je dalje, da g. Gale deluje na to, da bi se sedež občine preselil v Ravno brdo. Ne, marveč na Prežganje, kjer je centrom občine, kar je priznalo tudi okrajno načelstvo. Celjsko upr. sodišče ni razsodilo, da se premetitvi ne bo ugodilo, ker o tem ne odloča sodišče, marveč ministrstvo notranjih poslov. Ovadba ni bila predložena še isti večer, ker je g. župnik šele naslednji dan zjutraj zvedel za atentat in jo je predložil šele naslednji dan popoldne itd. To so nekatere ugotovljene neresnice v »Jutrovem« članku. Koliko je torej po vsem tem verjeti člankarju, ko govori o tem, kar da se doglana oblastva, je vprašanje. Mi čakamo, da bodo govorila oblastva sama.

Za lajšanje bede v Trbovljah

Trbovlje, 13. dec.

Na torkovi občinski seji so v glavnem obravnavali le socijalne zadeve. Podan je bil pregled dosedanjega dela za olajšanje bede in načrti za bodoče. Raznih prošelj se je nabralo na občini okoli tisoč. Ustrezno je bilo po možnosti in najpotrebnejšim. Občinskih ubogih — podpiranih mesečno od občine je v letošnjem letu naraslo za 31 na 261 in mesečne podpore od 14 na 17 tisoč Din. V teku poletja in sedaj je prijavljenih 644 brezposelnih s 761 družinskimi člani. Za brezposelne se smatrajo od 18. leta dalje, ne pa mlajši. V proračunu za tekoče leto je za brezposelne še 40.000 Din; to bo razdelila občina mednje v obliki živil. V mladinski kuhinji za šolarje dobiva dnevno kosilo 1174 otrok. Za vzdrževanje te kuhinje prispeva tudi banska uprava mesečno 21.000 Din. Da pozimi ne bo treba nekaterim otrokom hoditi po pol

in tritret ure daleč v kuhinjo, bodo oddaljenim delili na trboveljski šoli mleko in kruh.

V bednostni fond je bilo vplačanih iz samih Trbovelj nad pol milijona dinarjev, nazaj pa se je vrnilo le 382.600 Din. Zato bo občina posredovala, da se vsaj tista vsota da našemu kraju, ki jo sam plača, da bi se več rabila in je menda bednostni fond predvsem radi delavskih naselbin oz. njih brezposelnih. Poskušalo se bo tudi v teku zime zaposliti brezposelne s preložitvijo ceste mimo Španca in stare občine, da se ne bo demar porabil v druge namene, kakor se je zgodilo lani. Na seji so bili izvoljeni tudi razni odbori oz. odseki, in sicer v kmetijski: Ahac, Gričar, Forte, Jordan, Zado- bovšek, v gradbeni: Sitar, dr. Jensterle, Ranzinger, v nabavljalni: Jordan, Murn, Ranzinger, Korinšek, za popravilo volivnih imenikov: Jordan in Pust.

Pomorsko-propagandni tečaj JS

Jadranska straža se je tudi med prebivalstvom dravske banovine že močno ukoreninila, saj šteje v obsegu ljubljanskega in mariborskega oblastnega odbora Jadranske straže 94 poverjenih in 64 krajevnih odborov JS z okoli 25.000 člani ter po šolah vseh vrst 669 podmladkov z nad 65.000 člani. Zanimanje za jadranski pokret raste pri nas iz dneva v dan.

Da se bodo vsi sedanji kot tudi bodoči delavci JS še globlje in stvarneje seznanili z vprašanji, ki tičejo naše morje kot tudi njegovo obrambno organizacijo in jim bo tako to veliko narodno delo med ljudstvom olajšano ter bo privedlo do še bolj- ših in večjih uspehov, priredi Oblastni odbor Jadranske straže v Ljubljani v letošnjih božičnih počitnicah

4 dnevni pomorsko-propagandni tečaj.

Namenjen je prvenstveno našemu učiteljstvu, ki vodi podmladek JS ter tudi v krajevnih odborih

mnogoštevilno deluje, namenjen je pa tudi drugim, ki se zanimajo za jadransko vprašanje. V tečaj bo sprejetih 60 oseb.

Vrši se bo tečaj v Ljubljani od 2. januarja 1935 popoldne do 5. januarja zvečer. Hrano in stanovanje bodo imeli tečajniki brezplačno. Vsak tečajnik si bo moral kriti le vozne stroške.

Predavanja se bodo vršila v trgovski akademiji. Predavali bodo izključno strokovnjaki. Prosti čas bo posvečen ogledu znamenitosti. Tečajnikom bodo zagotovljene tudi razne kulturne dobrine.

Vsak tečajnik se bo obvezal, da bo v danem pravcu deloval med ljudstvom za podvig narodne vzgoje in pomorske orientacije. Po završenem tečaju bo vsak udeleženec napisal tudi primerno predavanje.

Predavanja na tečaju bodo sledeča: Naše obmorsko ozemlje in Jadransko morje. — Naše obmorsko ozemlje v preteklosti. — Slovenska obala ob Jadranu in njeni prebivalci. — Morje v našem gospodarstvu. — Morje v slovenski literaturi. — Morje v jugoslovanski umetnosti. — Morje je zdravje. — Jadransko vprašanje v mednarodni politiki. — Naša mornarica. — Ideologija Jadranske straže. — Organizacija JS in PJS. — Razgovori.

Učiteljstvo in druge interese vabimo, da se nujno prijavijo v tečaj, ki bo imel za vsakega udeleženca tudi veliko osebno vrednost! Predvsem naj se javijo poverjeniki PJS in odborniki Krajevnih odborov JS, pa tudi drugi, ki imajo zanimanje za našta vprašanja ter bi bili voljni delovati v navedenem smislu.

Prijava je poslati nujno, najkasneje do 19. decembra na Oblastni odbor Jadranske straže v Ljubljani, Tyrševa c. 1a-IV.

V prijavi je navesti poleg naslova s pošto in srezom, poklic, starost ter ev. dosedanje delovanje v Jadranski straži. Vsakdo, ki bo sprejet, bo pravočasno obveščen.

Čuvajmo Jugoslavijo! Čuvajmo naše morje!

Oblastni odbor Jadranske straže, Ljubljana.

MIRM
KRALJICA ČOKOLADE

Rudeča, zdrava in polna lica, pa krepko rast imajo otroci, ki uživajo **mlečno čokolado Mlekita**. V nji se nahajajo vse one snovi, ki jih otrokovo telo potrebuje za rezo krvi in krepak razvoj mišic. Neposneto mleko in kakao nista v nobeni drugi čokoladi v tako pravilnem razmerju za otrokovo prehrano združena kakor v **mlečni čokoladi Mlekita**.

H komornemu koncertu v Filharmoniji

Kdor sam ne živi v krogu ljudi, ki se intenzivno bavijo z umetnostjo, prav težko prodre v jedro njihovega življenja. Zastrta mu je marsikatera tiha bolečina, ki stisne dušo iz spoznanja še ne dokončne uravnovešenosti med visoko umetnostjo in lastno sposobnostjo. Zastrta marsikatera topla radost, ki razgiba srce ob spoznanju približevanja lastnih moči k neznani sili, ki prepaja vsako veliko umetnino. Prikrto pa tudi ono napeto stremenje, ki tirja zase neusmiljenega dela in lastnega oblikovanja, da se dogrebe k vrelcu resnične umetnosti, da uteši iz njega samo sebe in iz sebe hrepenenja svoje okolice.

Vse to je močnejše zaživelo v meni, ko sem spregovoril nekaj besed z Marjanom Lipovškom, ki se skupno z Bogomirrom Leskovicem in Karlom Ruplom pripravljata za današnji komorni koncert v Filharmonični dvorani. Človek komaj zajame vse to zgosteno delo, ki se plede na dan dan použivač zaklade energij, da se končno iz svoje zadnje zgostene napetosti vse sprosti in izlije v nekaj bežnih ur poglavljenega oblikovanja glasbenih misli. In čemu —? Resnični umetnik ne vprašuje, temveč dela in dela gnan po tajnem zakonu, ki ga nosi v sebi. Pri tem pa mu je edino — skromno zadoščenje, če je našel dovolj poslušalcev, katerim je za nekaj ur ublažil življenje s tem, ko jih je resnično zajel in dvignil iz vsakdanjih težav življenja v svet blažilne duhovne lepote.

In današnji koncert to obeta. Zajet je po snovi iz one strani glasbenega izraza, ki skuša človeka zajeti in dvigniti z močjo romantičnega občutja in pa z neposredno silo barvitih sozvočij in elementarne ritmike — ruski, francoski in španski svet. — Med nami pa je nedvomno toliko po pravi umetnosti in po nekaj trenutkih plemenitega diha hrepenenja ljudi, da bodo trije mladi po-zrtvovni umetniki enkrat lahko prejeli skromno zadoščenje, da niso govorili v praznino. m. r.

Trpinčenje hrvatskega dijaka v Zadru

»Jutarnji List« poroča: Te dni je v zadrski osnovni šoli med predavanjem o italijanstvu Dalmacije neki učitelj te šole udaril Mirka Batušca, učenca tretjega razreda, s palico tako hudo po glavi, da se je deček, sin našega državljanca, onesvestil. Udarce je bil tako strašen, da je Batušca takoj oblika kri in je dobil 15 cm dolgo rano od očesa do brade. Ostali otroci so vsi prestrašeni zaradi tega barbarskega postopanja učitelja zbežali iz šole domov in se niso več hoteli vrniti v šolo. Med našimi državljani v Zadru je zaradi takega postopanja italijanskega učitelja nastalo veliko razburjenje. Sklenili so, da ne bodo pošiljali otrok v šolo, dokler jim šolska oblast ne zjamči, da bodo otroci varni življenja. Naš konzul v Zadru g. Sokolovič je odločno protestiral pri zadrski kvesturi. Oblasti so mu obljubile, da bo krivec takoj poklican na odgovor in odpuščen iz službe. Batušca Mirka so takoj prepeljali v bolnišnico. Njegovo stanje je smrtonosno, ker so zaradi hude rane nastale komplikacije. Italijanski učitelj, ki je udaril otroka, je že odstavljen od službe.

— Pri isihjasu sledi na kozarec naravne »Frans Joselovec« grenčice, popijte jutraj na tešče, brez truda izdatno iztrebljenе črevesa, kar povzroči ugoden občutek olajšanja.

Tisočaki so mu dišali

Kamnik, 13. decembra.

V kamniškem okraju je zelo razvita mlevska industrija. Veliki valjni mlini v Domžalah, v Radomljah, v Smarci itd. dobivajo pšenico naravnost iz Banata in potem zalagajo z moko Ljubljano in velik del Slovenije. Lastnik znanega Nastranovega mlina v Radomljah g. Ivan Nastran je kupil na borzi 3 vagona banaške pšenice, ki bi morala biti natovorjena nekje v Banatu. Kmalu po sklenjeni kupčiji se je oglašil v Nastranovem mlinu pri knjigovodju g. Lovšinu prodajalec iz Banata z duplikati tovarnih listov, češ da je pšenico že odpeljal in da je morala že dospeti na postajo v Jarše. Bil je preprosto oblečen, neprisliljenega vedenja in po vsem videzu pravi tip vojvodinskega Nemca. Prosil je, da bi mu izplačali 45.000 Din za pšenico, ki jo je dobavil Nastranovemu mlinu.

Knjigovodja g. Lovšin ni imel nobenega povi-

da sumiti o kaki nameravani goljufiji. Mlin dobiva vsak teden vagonse pošiljke pšenice in ta način obračunavanja in plačevanja je prav običajen. Duplikati tovarnih listov so bili videti povsem pravilni; opremljeni so bili z vsemi žigi firme in železnice, iz katerih je bilo razvidno, da je bila pšenica oddana na železniški postaji Boki v Vojvodini. Vendar pa je zbudilo sum dejstvo, da pšenica še ni dospela na postajo v Jarše in da so se žigi na duplikatih prav malenkostno razlikovali od običajnih postajnih žigov. Razlika je bila samo v ovalu, ki je bil bolj okrogel kakor običajno. G. Lovšin ni hotel tuju izplačati visoke svote, dokler ne dosepe blago, povabil pa ga je, naj počaka do jutri, da preskrbi denar. Ko je medtem proizvedoval, je tuje brez sledu izginil s svojimi duplikati tovarnih listov, ki so bili seveda — ponarejeni. Orožniške poizvedbe niso mogle odkriti nobenega sledu za njim.

Božje dete med nami

Človeški otroci,

lišal sem vaš klic. Raztrgal sem nebes in sem na potu med vas. Ali bom našel prostor v vaših prenočiščih? Lačen sem in brez strehe, prezebam v tisočih mojih bratov.

Ti, bogaboječa žena v veliki meščanski hiši, me vsak dan prosiš: »Pridi, o pridi, Emanuel!« Sem že prišel. V žalostnem pogledu ubogega moža sem gledal skozi razpoke tvojih vrat, ko si tehtala toplo suknjo, ali je ni preškoda za mojo goloto. Ob tvojih omarah stojim, po katerih leže mrtvi zakladi zlata in draguljev. Daj jih meni. Izpreminjal jih bom v kruh za moje lačne brate. Na tvoje skrinje trkam, v katerih se gomili lepo platno. Daj mi del za revne matere, ki nimajo, s čimer bi pokrile svoje male. Hvaležen ti bom, kakor da bi bila meni storila.

Ti, mož s trdimi žulji v pesti, stal sem ob nabiralniku za bedne, ko si od pičle plače svojega znojja še dal svoj vinar za bednejšega brata. Blagoslovil sem te, tebe in tvojo ženo, ker sta k svojim štirim vrela še sirotko. Z njo sta mene sprejela v svojo hišo. Še vaših otrok otroci bodo želi, kar sta vsejala na mojo njivo.

In ti pridni kmet, blagoslovil sem tvojo setev in ti napolnil kašče. A nisem storil velikega krušnega čudeža zgolj zaradi tebe. Ljudstvo, ki oblega moje goro, se mi smili. Z njim stojim ob vratih tvojih kašč. Daj mu, da ne omaga na svojem trdem potu. Če bi ti bil dal le polovico žetve, ali se ne bi bil moral takisto zadovoljiti? Daj mi torej desetino za moje brate. Nočem zastoj. Zvrhano mero ti bom za to stresel v naročje.

Mož brez dela, tebi so žulji odpadli z rok. Kopniš po znoju, ki ti je bil prej jadloga. Srdiš se name, da ne rešim tiske tebe in tvojih. Ne morem, zakaj moj sovražnik prebiva pod vašo streho. V pohotnih spisih seje strup na mojo njivo. V poželjivih gledaliških igrah grabi duše vaših otrok. Poženite ga izpod strehe in nastanil se bom pri vas in sprejel vašo tisko za svojo.

Na popriščih tvojega dela so me zasramovali, in ti si molčal, kakor da me ne bi poznal. Prišla bo ura, ko boš name čakal. Kako naj te tedaj spoznam, ko si me zatajil?

Mož ob žarečem plavžu, stal sem dan za dnem ob tebi in čakal, da bi me poprosil za moč in hladilo. Ti pa si v prasketajoči plamen škrtal kletve proti tistim, ki uživajo sadove tvojega znojja. Pridi k mojim jaslicam in poglej, kako je velik prostovoljno postal majhen, bogat reven, kako se je vladavec upognil v jarem služništva. Tudi jaz sem videl bogatino, ki so se naslajali v obilju, sam pa nisem imel, kamor bi bil položil glavo. Vendar pa sem bil jaz srečnejši, ker sem imel v srcu mir, oni pa ga niso imeli. Bodi blage volje in dal ga bom tudi tebi. Z detinskimi rokami ti na stežaj odprem vrata bodočega kraljestva, v katerem so vsi ljudje bratje in postanejo reveži bogati, zadnji prvi in hlapec kralji.

Vidim te brez dela postajati na cestnem vogalu, mladi človek s sušeno se močjo v udih. Tvoji upi so se razbili ob prvem milnem kamenu, tvoje življenje se ti ne zdi vredno borega vrabca. Srdiš se na Boga in na svet, ki zate nima prostora. Jaz pa se srdim nate. Šest dni sem ti bil dal nekoč za delo in kruh. Sedmega sem si izgovoril zase.

Pa tudi tega si pridržal sebi. Komaj kratko uro ali pol mi vržeš kakor nadležno zakupnino, ko ti misel že uhaja v posvetne naslade. Zelo skrušni mojo nedeljo, zato sem izlil nate svoj gnjev. Daj mi mojo nedeljo nazaj in jaz ti vrnem tvoj delavnik.

Ti, nespametna mati, izpolnuješ vse pohlepne želje svojega edincea. Ali naj revni sosedov otrok na božično jutro stoji žalosten in mrk ob vašem preobilju in obtožuje Božje dete, ker mu ni izpolnilo niti ene njegovih boječih želja? Deli želje svojega edincea z željami tega ubožčka, da njegovo gorje ne pade na tvojo glavo.

Pri tebi trkam za prenočišče, ti, ki si s svojim sovraštvom postavil nasip med seboj in tvojim bratom. Da, razžalil te je bil. Toda pomisli, ali si ti brez krivde pred njim in menoj. Ali nisem vedno iznova izrekel nad teboj besed odveze? Dokler jih sam ne izpregovorim nad svojim bratom, se ne približaj mojim jaslicam. Ta, ki leži v njih ubog in brez strehe, misli na mir in ne na osveto. Če si želiš božičnega miru, bodi blage volje in ga deli najprej s svojim bratom.

Ti odlični mož, ki veliko veljaš v svetu mogočnih, srečal sem te v skromni delovni obleki. Ponosno si z viška gledal name, in tvoj pozdrav je bil hladen. Še malo časa, pa boš sklonil glavo — pred tesarjevim sinom.

Ti grešna stvar z blodnim nepokojem v duši in vročim poželenjem v krvi! Ob vsakem milnem kamenu, sem te vabil, da se vrneš. Rdeči ko škrlat so tvoji grehi in obup je že zasadel svoje kremplje v tvojo dušo. Tedaj si videla ubogo ženo, kako prezeba v svojem tenkem plašču, in dala si ji

svojega in sama smeje se prezebala. V tisti uri te je zadel moj pogled in v tvoji notranjosti sem odprl studence vroče vode. Ta je oprala tvoje omadeževano oblačilo. Tvoja ljubezen je pokrila množino tvojih grehov. Zato jih bom vrzel za svoj hrbet in se jih ne bom več spominjal. Ob mojih jaslicah ti porečem: Mir s teboj!

Vi, pravičniki visokega duha in neoma-deževanega imena, ki niti za korak ne zaide-te s poti mojih zapovedi, katero so vam predali vaši predniki. Nobena temna dediščina in nobena stiska vam je nista nikdar skrivili. Gorje pa šibkemu bratu, ki se je izpodtaknil v zmedi svoje vroče krvi in stiski časov. Ko sem ga bil jaz že davno odvezal njegovih grehov, ste vi še vedno držali v rokah kamen proti njemu. Ali ste že pozabili, da ne ležim v jaslih za pravične, ampak za grešnike? Dajte blodečemu bratu od svoje luči, da tudi on najde pot v Betlehem.

Ti, samotna devica, poznam tvojo odpo-ved in grenkost zaradi nerazumevanja. Svoj kruh deliš z lačnimi, toda kakor gospodari-ča hlapcu. In tvoja desnica oznanja, kar dela tvoja levica. Zato tvoja dobra dela izbršem iz knjige življenja. Ali še veš, ko je brezdomec zahteval od tebe hrano? Stiska in greh in nesreča sta spaila tvojo podobo v njem. Morebiti bi jo bila dobrotna beseda zopet vzpostavila. A ti je nisi izgovorila. V taisti uri je ob bližnji ograji slišal klic mojih hlapcev na božjo pojedino, in zdaj bi mogel on tebi dati od svojega obilja.

Človeški otroci, glejte, že stojim ob vaših vratih. Vsem, ki mi odpro, bom dal oblast, da postanejo otroci božji. In mir njim, ki so blage volje. A. K.

Ljubljanske vesti:

Tretji dan kokainske razprave

Ljubljana, 13. novembra.

Na snočni obravnavi je predsednik prečital tudi razne kazenske liste in druga poročila. Glavni obtoženec Torkar Rudolf je bil 5. novembra 1930 odpuščen iz službe zaradi netočnosti in lažnosti poročil ter izdajanja uradne tajnosti. Zaslusni je bil tudi mag. pharm. G. Bahovec, ki je potrdil, da mu je priča Kovač pokazal »kokain«. Ugotovil je, da je bila moka. Na posebno vprašanje je g. priča izjavil, da Ljubljana porabi za zdravniške in druge namene v celotni letu komaj 1 kg kokaina.

Po zaključnem dokaznem postopanju so branilci stavili še razne dodatne dokaze. Državni tožilec dr. Fellahar pa je na podlagi izpovedi Seljakove razširil obtožnico in sicer proti Dežmanu in Kokalju zaradi prestopka prevare, ker sta Torkarju pomagala, da je osleparil omenjenega za 12.500 Din tako, da se je Kokalj izdal za pekarskega mojstra in da ima pekarno v Zeleni jami ter stanuje na Šmartinski cesti št. 17. (Državni tožilec je pripomnil: »V hiši št. 17 je nameščen trošarski urad!«) Dežman, slaščičarski mojster, da ima lasten lokal v Rožni dolini. Državni tožilec je dalje razširil obtožbo proti Torkarju, ker se je namrnil Seljaku izdal za »Slavka Berčeta« in da je podal garancijo, da je prodal kokain pravi.

Resnici na ljubo in radi točnosti popravljamo včerajšnje poročilo, da Janez iz Planine ni obtožen zaradi krive prispege, marveč le zaradi prestopka krivega pričevanja pred preiskovalnim sodnikom.

Predsednik je snočno obravnavo prekinil ter odredil, da se bo nadaljevala danes ob 15. Na program današnje obravnave so govori državnega tožila in sedmih branilcev, ki bodo absorbirali vso današnjo obravnavo.

Govori državnega tožila in branilcev

Danes popoldne je bilo nadaljevanje kokainske obravnave. Velik naval. Vročina v dvorani. Senat je zavrnil nadaljne dokaze branilstva. Nato so se začeli govori.

Državni tožilec dr. Fellahar je najprej izrekel zahvalo g. predsedniku za trudopolno vodstvo obravnave, ki je omogočila jasnost, da se je dognala krivda posameznih obtožencev. V kolikor niso krivi, bodo oproščeni. Deli tihotapec z mamili v tri kategorije: prvi so trgovski potniki, drugi so mešetarji in tretji ljudje ob meji države, ki so po legi svoje domaćije zapeljani v take posle. Nato je zelo obširno razčlenil rezultate tri dni trajajoče obravnave. Vztrajal je pri obtožbi in obsodbi vseh obtožencev. Njegov govor je bil temperamenten,

Minister Jevtič na potu skozi Ljubljano. Včeraj ob 8.45 jutraj je prispel na potu iz Zeneve v Belgrad naš zunanji minister Bogoljub Jevtič. K sprejemu na glavnem kolodvoru se je zbralo kljub temu, da je slavnostni sprejem odpadel, zelo številno občinstvo, med tem tudi več odličnih predstavnikov oblasti, društev in pa četa gasilcev. Ko je privozil brzovlak, je množica pričela ministru tople ovacije. V vagon so nato odšli uradni predstavniki, ki so izrekli ministru svoje čestitke in zahvalo za uspeh. Minister se jim je prijazno zahvalil. Gdč. Hribarjeva je v imenu žensstva izročila ministru lep sropek cvetlice. Nato je minister izrekel z okna zbranemu občinstvu svojo zahvalo za priznanje naroda, ki je zmogala v Zenevi moralno narodov nad krivičnim zločinom. Zupan dr. Puc je predložil ministru spominsko knjigo, v katero se je minister podpisal in ki postane poznejše last mestnega muzeja. Nato je imel z uradnimi zastopniki še kratak razgovor, nakar je ob 9 nadaljeval svojo pot proti Belgradu.

Bolgarski pevci v Ljubljani. V nedeljo, dne 16. t. m. zvečer ob 20 bomo slišali v Unionski dvorani prvi samostojni bolgarski koncert v našem mestu. Izvajajo ga sloveči narodni zbor Gusla iz Sofije, pod vodstvom dirigenta Asena Dimitrova. Spored obsega dva dela in večino prvega dela sporeda tvorijo skladbe bolgarskega skladatelja Dobri Hristova. Posamezni naslovi teh zborov so naslednji: Spirit lele Jano. Oj devojče crnooko. Ela mi Velice. Dafino vino. Vila se gora. Ganimata majka se zapali pile Treno. Oj devojče, vojče. K sklepu I. dela se pa zapoje balada Petka Stajnova Konnici. II. del koncerta začne zopet Petko Stajnov z dvema zboroma in sicer Pusti Dimo in Šeo mi e milo i drago. Izredno uspeša in priljubljena skladba. Zatem sledi Hristo Manojlov Posmrtno eho. Nikolai Bakterov: Mari mome. Rille: Anibal Minava Alpit. Bobčevski: Oblog in Spasov: Mlad delija. Vmes zapojejo rusko narodno pesem: Ej uhnem, v priredbi Zarova. Ta zbor so prav gotovo sprejeli v svoj bolgarski spored radi izrednega efekta. Zbor šteje 70 pevcev, med njimi sta dva solista: tenorist Todor Mazarov in baritonist Georgi Rafajlov. Cene sedežem niso prav nič zvi-

toda tudi med branilci so bili govori, ki so ljudem prikrajali solze.

Obtožence so branili odvetniki: dr. Bogdan Žužek, sodni svetnik v p. g. Mejač, dr. Krapež, dr. Vladislav Pegan, dr. Poček, dr. Fr. Tomineš in dr. Ljotje Campa. Branilci so deloma za svoje klijente predlagali oprostitelno sodbo. Poudarjali so zlasti gospodarsko-socialne razmere, v katerih so mnogi obtoženci živeli, da so bili prisiljeni k takim poslom.

Sodba bo objavljena v soboto.

Zgodbe s kokainske obravnave

Ljubljana, 13. dec.

K obravnavi proti »kokainarjem«, kakor nazivljejo hudomušni poslušalci obtožence, ki se zagovarjajo pred malim kazenskim senatom zaradi ponarejenega kokaina, ki ga je neka priča krstila za »kokine«, je bil v sredo popoldne velik naval poslušalstva. Ljubljanski firbec mora biti povsod. Pa prišli so v dvorano tudi ljudje, ki nimajo strehe in prenočujejo po raznih kozolcih in konjskih hlevih. Jasno, da se razvijajo tam zadnji dvorane za nekatere neprijetni duhovi, ki kvarijo zrak v dvorani. Neki gosposki Ljubljancan, velik firbec, je imel smolo, da ni mogel dobiti udobnega mesta v klopih, pa je bil primoran stati in poslušati med nesrečnimi in zapuščeni reveži. Ko je zapazil na nekem siromaku živalico, dobro znanko bojevnika na frontah, ga je spreletela silna groza. Odkuril je je domov in si dal vso obleko pregledati, če ni mogoče siva živalica zlezla k njemu. Poleg neprijetnega duha pa je vonjal po dvorani tudi fini parfum, kajti prišlo so občudovat kokainske junake tudi elegantne punce.

V sredo popoldne pa je policija zasedla dvorano pred razpravo. Detektivji so pazljivo in srepo premotrili vsakega poslušaleca. Imeli so precej posla. Nekaj sumljivih nesrečnikov so odpeljali z zelenim Henrikom na policijo.

Neki mlad Ljubljancan pa je imel veliko smolo. Resno je stopil v dvorano. Svoj nov, pred tedni kupljen dežnik — zanj je dal 150 Din — je obesil na kljuko zadaj dvorane. Sam se je pripril prav v sprednje vrste. Bil je ves zamaknjen. Ko pa je po razpravi hotel s kljuko vzeti dežnik, je bila kljuka že prazna. Sedaj išče gospod dežnik po starini, ker računa, da ga je kdo tja odnesel na prodaj...

šane, dobe se od 10 do 14 Din, stojšča pa po 8 in 5 Din v knjižarni Glasbene Matice. Vse narodno občinstvo, predvsem pa slovenske pevce vabimo, da v velikem številu posetijo prvi bolgarski koncert. Predprodaja v knjižarni Glasbene Matice, izrecno prosimo, da se kupijo vstopnice že v predprodaji. Zunanji posetniki jih lahko naroče po dopisnici.

Podaljšanje razstave prof. Bakovića. Ker za razstavo vlada veliko zanimanje, je slikar Baković sklenil, da na splošno željo obiskovalcev in ljubiteljev umetnosti podaljša razstavo za dva dni in sicer do vključno petek, 14. dec. Razstava bo odprta od 10 do 16 vsak dan.

Kino Kodeljevo predvaja drevi ob 8 dva izvrstna filma: Dvorac na jugu in Krizkaro Emden.

V mestni knjižnici se bo jutri (sobota) ob 15 prodajalo na prosti stojnici prašičje in telečje meso po znatno nižji ceni.

Decembarski nalivi. Po dnevih visokega barometrskega stanja, ki je barometer dosegel višino 776 mm, so sedaj nastopili dnevi, ko je barometer naglo padel kar na 756 mm. V torek je začelo deževati in vrste se nalivi, ki so imeli za posledico, da so potoki in reke močno narasle. V Gruberjevem kanalu so morali višje dvigniti zatvornice, odpreti pa so morali tudi trnovske zatvornice tako, da je Ljubljaničina struga, ki je bila skoraj suha, spremenjena v deročjo reko. Temperatura se splošno giblje med +6 do +10 C. Horizont je popolnoma zastran in ni pričakovati, da bi se vreme kmalu preobrnilo.

Tičarjeve božične izložbe vas vabijo za nakup vseh primernih daril.

Pri »Bobenčku« vsak petek namočena polenovka.

Kličite telefon 34-21 za nujna elektropopravila, podjetje Havliček Fran, Sv. Petra c. 5.

Pri motnjah prebave, želodčnih bolečinah, zgagi, slabosti, glavobolu, miglaju očii, razdraženih živcih, nespanju, oslabelosti, nevolji do dela povzroči naravna »Franz Josefov« grenčica odprto telo in olajša krvni obtok.

— Pri motnjah prebave, želodčnih bolečinah, zgagi, slabosti, glavobolu, miglaju očii, razdraženih živcih, nespanju, oslabelosti, nevolji do dela povzroči naravna »Franz Josefov« grenčica odprto telo in olajša krvni obtok.

— Pri motnjah prebave, želodčnih bolečinah, zgagi, slabosti, glavobolu, miglaju očii, razdraženih živcih, nespanju, oslabelosti, nevolji do dela povzroči naravna »Franz Josefov« grenčica odprto telo in olajša krvni obtok.

izpovedi, v kateri se čudovito prelivata in prepletata resničnost in domišljija. Zato je knjiga polna poezije.

Kaj nam pripoveduje Munthe v svoji knjigi o San Michelu? Vse mogoče stvari iz svojega dolgega življenja: vesele in žalostne, smešne in pretresljive zgodbe o aristokrati in beračih, o vlačuhah in nunah, o prismojenih pacientih in nebolnih starcih, o podležih in svetnikih, o človeški dobroti in zlobi pa o svoji veliki ljubezni do vsega stvarstva, zlasti do živali. Kako čudovito opisuje ptice! Mimogrede naj omenimo, da je italijanska vlada po izidu te knjige prepovedala ubijati ptice na caprijskem otoku, česar doslej ni dosegel noben protest kulturnega sveta.

Knjiga je snovno silno pestra in živahna, nekatera poglavja so pisana tako napeto — Munthe zna pripovedovati — da se berejo kakor roman. Brez dvoma je poseben mik te svojevrsne knjige tudi v tem, da nas ta skoraj legendarni, napoln slopi pisatelj, ki je bil med drugim pet let telesni zdravnik švedske kraljice Viktorije, vodi za kulise zdravniškega sveta in nas seznaja z njegovimi skrivnostmi. Skoraj vsakega bo zanimalo, kar nam iz svojega velikega izkustva pripoveduje o živalih in njihovem življenju. Pravi biseri so njegovi opisi narave — kako je na primer pričaral pred nas Laponsko! Dalje nas seznaja ta knjiga s strahotami revščine in bede — kako pretresljivo nam na primer slika pisatelj kruto usodo rejenčkov!

Toda če hočemo predreti do jedra, do duše Munthejeve knjige o San Michelu, moramo seči globlje. Zakaj vse te zgodbe, naj nas še tako pretresejo ali ganejo, so same na sebi le površina, pod katero se šele pretaka prava resničnost. Kdor te ne zajame, bo prikrajšan za dragoceno življenjsko spoznanje.

Vse, kar pripoveduje Munthe o svojem življenju, razodeva njegovo veliko dobroto, s katero

Mariborske vesti:

Mestna občina in obrtniki

»Obrtniški teden« je pokazal vso važnost obrti za obet in napredek mariborskega mesta. Vsa javnost je spremljala s nedeljenimi simpatijami prizadevanja mariborskih obrtnikov ter so zapustile njihove prireditve globok odmev. Gotovo se bo že letos pokazal pozitiven uspeh prvega obrtniškega tedna ter bodo mariborski obrtniki čutili, da niso bila njihova prizadevanja in njihov organiziran nastop zaman. Največje zadoščenje bi pač obrtniki imeli, če bi videli, da so uspeli a svojimi zahtevami tudi pri mestni občini. Veliko začudenje je namreč navdajalo obiskovalce predavalnih prireditvev za časa obrtniškega tedna, na katerih so razni govorniki razlagali težave obrtniškega stanu v Mariboru ter navajali sredstva, ki naj bi prinela ozdravljenje, ko so v prvi vrsti omenjali, da tvori sedanja občinska politika veliko oviro za zdrav razvoj mariborske obrti. Dasi ima mestna občina v obrtniku davkoplačevalca, ki je po višini prispevanih davkov enakovreden drugim stanovom, ga vendar a svojo gospodarsko politiko ovira v napredu. Tako na primer računajo mestna podjetja obrtnikom električni tok za obrate po 2 Din za kilovatio uro, dočim ga dobivajo industrijska podjetja po 50 par in še ceneje. Pri današnjem gospodarskem položaju obrti je rokodelcem skoro nemogoče izrabljati električno silo za pogon strojev, likalnikov, frizerskih aparatov itd. Dejstvo je, da radi tega stoji v rokodelskih delavnicah cela vrsta aparatov in strojev na električni pogon. Tako je večina krojačev zopet prešla na stare likalnike,

Kdo mora v nedeljo prisesti. Mestno poglavarstvo razglasa: Prisesti morajo: 1) Vsi v jugoslovansko vojsko nesprejeti častniki bivše Avstro-Ogrske, vsi podčastniki, kaplarji in redovi iz rezerve rojstnih letnikov 1885—1914, četudi so bili kot branilci oproščeni službe v kadru. 2) Vsi invalidi, ki so ocenjeni kot »ograničeno sposobni« — torej oni izpod 30% invalidnosti. 3) Vsi oni rezervni častniki in rez. vojaški uradniki oziroma vpokojeni častniki, katerim ni bilo mogoče pristopovati zaprisegi preteklo nedeljo. S seboj morajo prinesiti že napisane prispege. — K prisegi ne pridejo: 1) Vsi stalno in začasno nesposobni vojevozniki letnikov 1885—1914, torej vsi oni, ki so obdavčeni z vojnico, vsi sposobni, pa še nevpoklicani obvezniki roj. leta 1908—1914. 2) Obvezniki muslimanske veroizpovedi, ker bodo naknadno zapriseženi. 3) Obvezniki izraelske veroizpovedi, ker morajo k zaprisegi v Mursko Soboto. Vsi obvezniki izraelske veroizpovedi se pozivajo, da se javijo mestnemu vojaškemu uradu na Slomškovo trgu št. 11, da dobijo pravočasno objave za brezplačno vožnjo v Mursko Soboto. Prijavijo naj se 15. t. m. ob 10. dopoldne. Vsi obvezniki, ki bodo prisegli, morajo priti na tezensko vežališče že ob 9. uri dopoldan. Od te ure do prispege ob 11. se vrši izklicavanje prisotnih. Izostanek se opraviči le s tehtnimi razlogi, vsi drugi bodo kaznovani. K prisegi bodo vozili na Tezno avtobusi z Glavnega trga. Cena vožnje tja Din 3, tja in nazaj Din 4.

Danes in jutri se morajo javiti med uradnimi urami na mestnem vojaškem uradu nepreklicno vsi oni vojaški obvezniki iz rezerve letnikov 1885 do vključno 1914, ki bivajo v Mariboru, niso pa sem pristojni in bodo morali k zaprisegi v nedeljo, dne 16. t. m. in se še niso doslej javili.

Skladbe Grečaninova in Mirka se bodo tudi izvajale na spominskem koncertu mariborske Glasbene Matice dne 17. decembra v Unionski dvorani. Grečaninova »Oče naš« je mogočna molitev; alt solo poje gdč. Vedralova. Mirkova skladba »Domovini« je skomponirana na znano besedilo pesnika Grise Korintika ter se bo izvajala na tem koncertu prvič. Pevski zbor in orkester nastopi na tem koncertu prvič pod vodstvom novega dirigenta prof. Marijana Kozina.

Žetev smrti. V starosti 74 let je umrla v bolnišnici gospa Jeretin Franciška, soproga sprevoznika drž. železnice. Naj počiva v miru.

Pekarne obratujejo po starem. Združenje pekarskih mojstrov je prejelo včeraj brzovojno obvestilo, da obratujejo zaenkrat pekarnice še po starem.

Orkestralni koncert pripravlja mariborska Mestna godba. Vršil se bo 11. januarja prihodnjega leta. Posebna privlačnost koncerta bo nastop virtuozna klarinetista prof. Zamola iz Zagreba, ki bo igral svoje skladbe.

Trgovine bodo v ponedeljek, dne 17. t. m., kakor sporoča Združenje trgovcev v Mariboru, odprte.

Proga št. 5. ukinjena. Z današnjim dnem so Mestna podjetja ukinila avtobusne vožnje na progi št. 5.

Kolk v novembru. Pri okrožnem sodišču so vplačevalce stranke za Din 35.128, pri okrajnem pa za Din 85.582 kolkov.

Okolica se elektrificira. Zopet se bo razširila in izpopolnila javna razsvetljava v mariborski okolici, na Pobrežju in Teznu. Na Pobrežju se

ki se grejejo v peči itd. Na ta način se obrtniku zopet onemogoča uspešnejša konkurenca z industrijskimi izdelki. Povsem upravičena je tedaj zahteva, naj bi se znižala cena pogonskega toka za obrtniške obrate vsaj na 1 Din za kilovatio uro. Pri tem bi se naglasili, da bi morala Mestna podjetja tudi znižati ceno tako za svetlobno reklamo. Trgovci in obrtniki bi se potem gotovo v mnogo večji meri posluževali uspešne svetlobne reklame. Mestna podjetja gotovo ne bi bila prikrajšana na dohodkih, ker bo pri nižnji ceni pogonskega toka gotovo znatno poskočilo število odjemalcev. — Previsoka cena električnega toka pa je le primer, kako malo misli vodstvo mestne občine v svoji gospodarski politiki na potrebe obrtnega stanu. Prav take priloge prihajajo iz vrat obrtnikov proti avtarkističnim težnjam Mestnih podjetij, ki izvršujejo sedaj že tudi vsa manjša popravila v lastni režiji. Na prvem mestu je avtobusni promet, ki ima že svoje tapetnike, ličnice itd. Malenkosten prihranek (če se sploh doseže!) ni v nobenem razmerju s škodo, ki jo radi tega trpi mariborska obrt. Čujejo se že sedaj glasovi, da si namerava občina, v službi organiziranja poklicnih gasilcev, ustanoviti lastno krojaško in čevljarstvo delavnico. Za celo vrsto obrtnikov bi bil hud udarec. Prav tako nameravana delavnica Mestnih podjetij. — Vsi navedeni primeri kažejo, da bo morala občina smer svoje gospodarske politike temeljito izpremeniti ter jo prikrojiti tudi potrebam mariborske obrti, če še reflektira na obrtniški stan kot davkoplačevalca.

bodo razsvetlile Miklošičeva, Aleksandrova, Gosposvetska, Gučeva, Jadranska, Čopova, Zrkovska, Askerčeva, Stanko Zravsca in Solska ulica ter Špessovo selo, na Teznu pa: Levstikova, Prešernova, Ptujška, Gregorčičeva ulica. V teh ulicah se bo deloma javna razsvetljava izpopolnila, deloma pa še doslej niso imele cestnih svetilk. Obenem se bo v imenovanih ulicah razširilo električno omrežje.

Dve zapuščeni ulici. V Mariboru imamo dve zapuščeni ulici, na katere je mestna občina popolnoma pozabila. To je Ribičeva ulica, ki je brez razsvetljave, popolnoma zapuščena, kanali so razdejani. Ta ulica je priljubljeno zavetišče nebrežvalcev, pač pa parčkov, ki iščejo v nočeh samote. Še bolj zapuščena in pomoči potrebna je Dajnčkova ulica. V barakah, zbitih iz par desk, stanujejo najbolj zapuščeni našega mesta. Mesto trotoarja imajo pred barakami polno blata. Ako jim mestna občina že ne more preskrbeti primerneje stanovanja, naj pokaže svoje zanimanje do njih vsaj s tem, da jim zapelje pred barake par vozov peska iz svojih gramoznic.

Preselitev obmejne policije. Mariborski obmejni policijski komisariat se je včeraj preselil v nove prostore v kolodvorski carinarnici.

Priporočljivega podnajemnika, o katerem smo nedavno poročali, kako je ukradel v Marksovi ulici svojemu stanodajalcu 4000 Din, je policija izsledila v osebi brezposelnega delavca Josipa Stumpfa iz Dunaja. Nakupil si je za ukradeni denar razno obleko ter so našli pri njem le še 820 Din gotovine.

Draga kurja pečenska. Eno samo kokoš sta ukradla Klementič Ludvik iz Paričjaka in njegov soimenjak Klementič Franc iz Boraveča, ko sta vdomila v noči na 9. julija v Terbergovih v hlevu Ivana Kukovca, pa sta prišla radi te tatvine pred mali senat. Padla je stroga kazen: Klementič Ludvik 3 mesece strogega zapore, izguba častnih pravic dve leti, Klementič Franc pa 1 mesec zapore, pogojno na tri leta.

Ptuj

Velik požar. V skednju posestnika Jožeta Finčgusta v Zg. Jablanah pri Cirkovcih, je izbruhnil požar. Goreti je začelo okrog 7 zvečer in se je ožen z veliko naglico razširil na vsa ostala gospodarska poslopja. Zgorela je velika količina sena in slame, razni stroji in vso gospodarsko orodje. Živino so rešili. Na kraj požara prihitelet gasilec iz Sikoji in Dragonje vasi-Mihovce se je zahvaliti, da se ogenj ni razširil na sosednja poslopja. Škoda znaša okrog 50.000 Din.

Protituberkulozna liga v Ptuj razpošilja te dni svojim članom položnice za nakazilo članarine za tekoče leto. Ker ima Protituberkulozna liga v svojem načrtu ustanovitev protituberkuloznega disperanzija in rabi nujno razpoložljivi denar, prosi vse člane, da čimprej nakazuje članarino.

Obiskovalci mestnega pokopališča se opozarjajo, da je prepovedano jemati s seboj pee.

Smrtna kosa. Na Hajdini pri Ptujju je umrl Stefan Ledinski, vžikar, v 78. letu starosti. — V ptujski bolnišnici pa je umrl šele 22 letni Janez Kramberger iz Sele pri Sv. Rupertu v Slov. gor. Naj v miru počivata!

Kulturni obzornik

Axel Munthe: San Michele

skega čitatelja. V njem je povedano na kratko vse, kar se more o tej knjigi povedati:

Švedski zdravnik Axel Munthe je v knjigi »San Michele«, ki je prevedena malodane že v vse kulturne jezike, popisal svoje bogato življenje, kakor ga je gledal skoraj na koncu svoje poti — zrel, vever in spokojen. Ko je pred dobrimi petimi leti knjiga izšla — najprej v angleščini in potem v švedščini — jo je kritika navdušeno in nenavadno toplo sprejela, bila pa je nekoliko v zadregu, kam naj jo kot literarno delo uvrsti. Ali je to »avtobiografija ali spominik ali »knjiga o smrti«, kakor jo je imenoval neki sloviti kritik? Ne eno ne drugo, ali pa vse to in še mnogo več, kakor kdo hoče. Najprimerneje bi jo še označili kot »življenjsko

razodeva v Muntheju, pa je tisti temelj, na katerem šele moreta graditi nadnarava in milost. In če globlje prisluhnemo utripom pisateljeve duše, večkrat čisto jasno začutimo, da v njegovi dobroti vendarle ne deluje samo naravna etična sila, kakor je usmiljenje. V njem so neutiljive močne osnove krščanskega etosa. Zato ni čuda, da je tako iskren častilec in občudovalec najlubeznivejšega krščanskega svetnika sv. Franciška Asiškega, ki je posebeljena dobrota in ljubezen. Munthe veruje več, kakor se sam zaveda. To, kakor tudi nasprotno, se večkrat dogaja. To, kar je resnično v nas, je pogosto nekaj drugega kot to, kar je v naši zavesti.

Axel Martin Munthe se je rodil 31. oktobra 1857 v Oskarshammu na Švedskem, kjer je bil njegov oče lekarnar. Medicinske nauke je dovršil na vseučilišču v Uppsali, studije pa je nadaljeval v Montpellieru in Parizu, kjer je nekaj časa izvrševal zdravniški poklic. Nato je nekaj časa živel v Rimu. Od 1. 1903 do 1908 je bil telesni zdravnik švedske kraljice Viktorije. — Munthe se je tudi literarno udeleževal. Pod psevdonimom »Puck Munthe« je začel izdajati novele in potopise. Njegova najbolj znana dela so: »Fran Napoli« (iz Napolja, 1885) in »Sma skisser« (Male skice, 1888). Obvede knjigi sta L. 1898 izšli v angleški izdaji pod skupnim naslovom »Memoirs and Vagaries«. L. 1909 je izdal »Brev och skisser« (Pisma in skice), L. 1929 pa svoje največje delo »The Story of San Michele« ki je na mah zaslovelo po vsem svetu. L. 1931 je napisal še »En gammal bok am människan och diure« (Stara knjiga o ljudeh in živalih). »Danes živi popolnoma slep« deloma v Anacapriju, deloma v Angliji.

Nedavno se je razširila po časopisih vest, da je po operaciji na curiški kliniki zopet sprejeda.

V enem letu štirikrat okradena

Tatovi ukradli svinjo in jo na mestu ubili

Videm ob Savi, 13. dec.

V našem, eicer tako prijaznem Vidmu se dogajajo že nekaj časa sem nad vse druge tatvine. Ne mine skoraj teden, da ne bi vlomili neznan zlikovci v tej ali oni hiši. Najbolj prizadeta je v tem oziru restavracija gospe Kunej pri kolodvoru. V tej hiši so bili v teku letošnjega leta izvršeni kar štirje vloni. Predzadnja tatvina je bila izvršena na ta način, da so predzadnji tatovi vlomili skozi okno in odnesli skoraj nov šivalni stroj, ki ga gospa ni dobila več nazaj.

Višek drznosti pa je bil menda dosežen preteklo noč. Ko je davi šla kuharica pogledat na dvorišče, je našla pri studentu krvave sledove. V zli slutnji je odprla svinjski hlev in ugotovila, da je izginil lep, kakih 60 kg težak prašič. Predzadnji zlikovci so ga očividno na mestu zaklali in odpeljali s seboj. Še isto noč so poskusili svojo srečo na dveh drugih mestih. V prvem slučaju se jim je posrečilo odnesti 350 dinarjev, dočim so jih v drugem slučaju pregledali. Vred ponovnih vlonov in tatvin je ljudstvo postalo upravičeno razburjeno.

Kaj pravite?

Pred ljubljanskim sodiščem se vleče že tri dni rasprava proti ljudem, ki so oslepili nekaj lahkonaravnih s tem, da so jim prodajali ničredno »soda-bikarbono« za pravi kokain.

O kokainu pravijo, da je nevaren strup. Kdor »uživa« kokain, temu se zruhlja vse »ovire« (Hemmungen), ki ne dajo dobro vzgojenemu človeku živeti in besneti po njegovih živalskih nagonih; učinek kokaina bo torej nemara precej podobno učinku alkohola: tudi pijanec divja, kakor mu to narekuje njegova živalska narava: in vino veritas — v vinu je resnica!

Kljub slinosti v učinku pa je kokain prepovedan, alkohol pa ne; uživanje alkohola ponekod še pospešuje...

Pri ljubljanskem procesu ni prav jasno, ali gre samo za sleparijo, ali gre tudi za trgovino s kokainom kot lakim, čeprav »ljubljanski kokain« ni bil kokain. Toda o tem naj se prepriajo odvetniki in sodniki, ki se spoznajo na paragrafe.

Je pa še več drugih »kokainov« na svetu, ki mogoče še bolj kožno vplivajo na živce kakor pravi kokain. Razni kinematografi prodajajo »kokain« na debelo kar vsak dan; prodaja ga »moderna literatura, prodaja ga »moderna« umetnost — in vse to prodajajo ljudje kot nekaj lepega, čilega in vzvišenega...

Kaj pravite, g. urednik, kateri kokain je bolj nevaren in kateri kokain spada bolj pod paragraf: ali ljubljanska »soda-bikarbona«, pa tudi če je pravi kokain, ali pa tisti moralni (pravzaprav: nemoralni) kokain, ki ga dobiš povsod lahko na pol eastonj, kolikor ga hočeš?

★

Draga potegavščina

Ljubljana, 13. dec.

Pismonoša Andrej si je poleti dovolil hudo šalo. Doma je tam pod sivim Krimom. Prišel je na dom občinske babice, ki pa je bila po svojih poslih od doma. Njenemu možu je Andrej naročil: »Mati Francka naj gre hitro v hribe k Lenki! Može! Ali je kaj novega? Andrej: »Mati že vedo! Ko je babica Francka prišla domov, je morala takoj odriniti v hribe. Tam so jo svetlo pogledali, kajti ni bilo vselega družinskega dogodka. Babica je zahtevala od Andreja najprej mirnim potom odškodnino za 4 urno pot, nočno in zamudo časa 235 Din. Andrej se za to ni zmenil. Babica ga je sedaj tožila. Pred civilnim sodnikom okrajnega sodišča je bila razpisana obravnava. Andreja ni bilo. Sodnik g. Janko Müller pa je Andreja kot zamudnika obsodil, da mora plačati odškodnino 235 Din in še 134 Din pravnih stroškov. Pač draga potegavščina!

Preiskava o nesreči na morju

Preiskavo o trku parnika »Zagreb« in jadrnice »Sv. Rok« vodi istočasno preiskovalni sodnik in pristaniško poveljstvo. V preiskavi je najvažnejše, da se ugotovi, ali je imela jadrnica, ki se je potopila, predpisano signalno luč. Ako se ugotovi, da jadrnica ni imela luči, pade krivda za trk na osebe jadrnice. Izjave prič si nasprotujejo. V petek dospe parnik »Zagreb« v Split, kjer bo preiskovalni sodnik zaslišal osebe. Zanimiva je izpoved Jurina Antona, ki je bil očividec katastrofe. Jurina je bil kritične noči na lovu blizu kraja nesreče. Pravi, da je imela jadrnica signalno luč, ko se je pripetil trk. Priča pravi nadalje, da je čul klice na pomoč, še preden je prišlo do trka. Razen tega pripoveduje, da je bil nekaj minut pred katastrofo na onem mestu znani italijanski parnik »Morosini«. »Zagreb« je šel mimo »Morosinija« tik pod svetilnikom, takoj nato pa je sledila katastrofa z jadrnico. Jurina in njegovi tovariši so šli takoj pomagat na lice mesta. »Morosini« je gotovo moral slišati udarec ob trku ladij, vendar se ni zmenil zanj, ampak je nadaljeval svojo pot.

Nevaren požar v kinematografu

V Giurgjevcu je v torek ob pol 10 zvečer v tamkajšnjem kinematografu v Radniškem domu med predstavo izbruhnil požar. Predvajali so film »Madame Butterfly«. Ogenj je nastal v operaterjevi sobi. Vnel so se filmski kolobarji na mizi, ki jih oba operaterja nista mogla pogasiti. Oba sta se pri napornem delu, da bi ugasila požar, onesvestila. Občinstvo v dvorani je skozi okence operaterske sobe opazilo plamen in se ga je zaradi tega poslastila huda panika. Vdrlo je proti izhodu in se razbrazilo. Prihiti so na lice mesta onegnjenci iz bližnjih vasi, ki se jim je posrečilo pogasiti ogenj v kabini in tako so obvarovali celo stavbo pred ognjem. Kljub temu pa znaša škoda nad 50.000 Din. Oba operaterja so morali prepeljati v bolnišnico.

16 oseb zastrepila

Poročali smo svoječasno o veliki zastrepilvalni aferi v Pavljanih na Hrvaškem, kjer je bilo letošnjega poletja zastrepiljen naenkrat 16 oseb, od katerih jih je 7 umrlo, ostali pa še zmerom trpe za posledicami strupa. Sum je padel na Milko Pavlovič iz iste vasi, ki pa vseskozi zanikava zločin. Pred kratkim so se na aretiranki kazali znaki slaboumnosti, radi česar so ga oddali v bolnišnico v Bjelovaru, nato po v umobolnico na Stenjevcu, kjer pa so psihiatri po natančnem opazovanju in preiskavi bolnice ugotovili, da le simulira blaznost in da je povsem odgovoren za vsa svoja dejanja. V zadevi o tem zastrepilstvu, kakršnega je zlepa ni zabeležila kriminalna kronika, je bilo zaslišanih nad 40 prič, izvršenih mnogo obdukcij in celo dve ekshumaciji (izkop trupla iz groba). Proti Pavloviču obstoji precej otežilen material, vendar se še zmerom neče vdati in priznati. Z ozirom na ugotovitve psihiatrov, da je normalna, jo bodo v par dneh izročili okrožnemu sodišču, ki bo uvedlo proti njej kazensko preiskavo.

Koledar

Petek, 14. decembra: Konrad Ošički; Spiridon, opat.

Novi grobovi

† Ruše. Te dni smo pokopali gospo Jero Grizold, posestnico iz Smolnika pri Rušah. Mnogi lepi venci in šopki ter izredno številni pogrebi so pričali, kako priljubljena in spoštovana je bila rajnka. Po svoji gostoljubnosti na daleč znana, mati revežev imenovana ter skrbna mati 13 otrok. Vzgojila je zraven svojih otrok še več tujih, ki jim je bila z isto ljubeznijo in požrtvovalnostjo skrbnica kakor lastnim. Bila je 57 let verna družica sedaj žalujočemu soprogu. V njuno hišo so kaj radi zahajali posebno duhovniki. S svojo prirojenjo šaljivostjo in inteligenco je bila prijetna v družbi, kar so vedeli ceniti obiskovalci Grizoldovine. Kdo ne žaluje za vzorom take žene in matere, katerih je vedno manj! Naj bo plemeniti ženi ohranjen trajen spomin, žalujočim naše iskreno in globoko sožalje.

Osebnosti

— Napredovali so v čin polkovnika peh. podpolkovnik Ivan Božič in Rudolf Knez ter topniški podpolkovnik Anton Prohazka; v čin majorja peh. kapetani I. razr. Milko Vizjak, Conte Sedmak, Roman Sram, Aleksander Ungar, Josip Prošek, Vladimir Jaklič, Branko Tomašek, Franjo Krener in Korl Franjo, inž. kap. I. razr. Ivica Skukan, zrakoplovni kap. I. razr. Adalbert Robulja, Hinko Hauer, Mihael Hinko Hubli; geodetska kapetana I. razr. Josip Uhlir in Zvonimir Behaim; san. kap. I. razr. dr. Ljudevit Deže; orož. kap. I. razr. Lovro Boneti; intendantska kap. I. razr. mornarice Ivan Dornič in Radivoj Fink ter strojni kap. I. razr. Bernard Sušteršič; v čin kap. II. razr. peh. poročnik Miroslav Štampar, topniška poročnika Andrej Piric in Luka Pezelj ter sodni poročnik Ciril Spindler; v čin poročnika bojnega broda II. razr. poročniki fregate Rajko Waland; v čin poročnika peh. podporočniki Miroslav Kanger, Branko Vil, Josip Juvancić, Marko Santeč, Janez Grandovec, Peter Hraše, Ivan Korent in Josip Brenholc; topniški podporočniki Albin Cizelj, Jožef Bajuk in Ivan Ožbalt; inženjerski podporočniki Alojz Rauhekar, Alojz Kranjc, Ljudevit Hrzenjak, Ivan Kavčič in Ivan Bukš; zrakoplovni podporočniki Slavko Ožbalt, Ladislav Štrus in Alojz Stebernjak ter orožniška podporočnika Dušan Sedlar in Ivan Čauš.

Ostale vesti

— Prvi dolenski planinski in smučarski dom »Polzevo« pri Sv. Duhu nad Višnjo goro je dograjen in v glavnem tudi opremljen. 6. januarja 1935 bo svečano odprt in blagoslovljen. Včeraj je bil instaliran v domu telefon. O tem je telefonično obvestil predsednika SK Polža g. ing. Milana Suklječa šef Lj. gradbene družbe stavbenik g. Ivan Bricelj, ki je požrtvovalno in vestno vodil gradbo doma. Telefon je bilo treba napeljati iz Višnje gore po dokaj težkem svetu 4 km daleč. Pri tem so požrtvovalno pomagali fantje in moške iz vasi okrog Sv. Duha.

— Jugoslovansko-čehoslovaška liga v Ljubljani opozarja svoje člane, prijatelje in vse, ki jim je jugoslovansko-čehoslovaško bratstvo srčna zadeva, na vrsto aktualnih predavanj, ki naj nam odpro pogled v kulturo, gospodarsko ter politično snovanje bratskega naroda. J. C. Liga v Ljubljani si je pridobila za predavatelje odlične poznavalce čehoslovaškega naroda, njegove zgodovine, kulture in njegovih ustanov; tako da se nam obeta vrsta zelo zanimivih predavanj. Najavljena so sledeča predavanja: »Boji čehoslovaških legij«, »Anabaza čehoslovaških legij«, »Izvoz iz Jugoslavije na Čehoslovaško«, »O vodilnih strujah v čehoslovaški moderni literaturi«, »Moderno čehoslovaško«, »Moderno čehoslovaško leparstvo«, »O čehoslov.-jugoslovanskih kulturnih in nacionalnih stikih«, »O čehoslov. bančništvu«, »O čehoslovaških parkih in vrtovih«. Začetno predavanje je imel včeraj akad. slikar Ivan Vavpotič v »Zvezdi«. Predaval je o modernem čehoslov. slikarstvu.

— Nacionalna ura Jadranske straže v radu. Izvršni odbor JS v Splitu opozarja vse svoje odbore in poverjeničstva, pa tudi članstvo in javnost, da bo v soboto, dne 15. t. m. ob 19.30 do 20 v našem radu predavanje pod naslovom: Čilji Jadranske straže.

— Vrtee in Angelček, št. 4. in 5. izideta za božične praznike.

— Rekordni obisk tujcev v Hrvatskem Primorju v letu 1934. Zveza za napredek turizma je zbrala vse statistične podatke o prometu tujcev v Hrvatskem Primorju v prvih 9 mesecih leta 1934. Po tej statistiki je obiskalo letos Hrvatsko Primorje 53.912 ljudi, ki so se približali na naših tleh 582.455 dni. To je največja številka, odkar obstoja Jugoslavija. Od gornjih je bilo 53 odstotkov inozemcev, drugi pa so bili iz naše države. Od tujcev je bilo največ Čehoslovakov in sicer 11.557.

— Pomlad v decembru. Na vrtu posestnika g. Stefana Ancelja v Semicu že 14 dni lepo zeleni in cvete češnja. G. Matija Plut, trgovec v Semicu,

nam je poslal s tega drevesa cvetje, sad in zelene liste. Res nekaj izrednega za ta čas.

— Učiteljstvo in druge priateljice Jadranske straže opozarjamo na razpis pomorsko propagandističnega tečaja Jadranske straže, ki je objavljen v današnji številki.

— Letna skupščina nastavnikov šol za defektno dečo. Združene nastavnikov šol za defektno dečo kraljevine Jugoslavije bo imelo svoje prvo redno letno skupščino v dne 3. in 4. januarja. V dvorani za gluho-nemce v Belgradu, Deligradska št. 40.

— Prešernove pesniške v najnovejši predelavi pod naslovom: Prešernovo zbrano delo, ki sta ga uredila dr. Glonar in Pirjevec, je sedaj najpopolnejše izdanje dela največjega slovenskega pesnika dr. Franceta Prešerna. Ne bi smelo biti med nami Slovence, ki ne bi poznali ali ne imel v svoji knjižnici te krasne zbirke. Naša narodna — slovenska dolžnost nam nalaga, da dela svojih domačih velmož ne samo poznamo, ampak da si jih nabavimo in drugim priporočamo. Knjižica ima 295 strani, je tiskana na finem papirju, v lepi priročni obliki in vezana v moderni reprezentativni izdaji — da lahko služi za darilo božično ali novoletno darilo razvajenim. Stane vezana 45 Din, platno 55 Din, celo usnje 90 Din. Knjigo je založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

— Pri težkočah v želodcu, gorečici, zmanjšani slasti do jedi, zaprtju črevesa, pritisku na jetra, tesnobnih pojavih, tresenju udov, zaspanosti, povzroči čaša naravne »Franz-Josef« grenčice točno poživiljenje v zaostali prebavi. Zdravniška sporočila iz tropičnih dežel hvalijo »Franz-Josef« vodo kot zelo pomozno sredstvo proti grži in obolenju želodca, ki nastopata v družbi mrzlice.

— Huda nesreča otroka. V ljubljansko bolnišnico so včeraj starši prinesli enoletnega Vladimirja Kržiča, sinčka delovodje iz Kamnika pri Preserju. Pri Kržičevih so se otroci igrali v kuhinji in eden od teh otrok je v trenutku, ko se je mati za hip odstranila iz kuhinje, vstopil v štedilnik neko lahko vnetljivo stvar, najbrže glavnik. Ogenj je bušnil iz ognjišča ter opekel Vladimirja po obrazu in vsem telesu. Malčkov poškodbe so tako resnega značaja, da bo najbrže v kratkem umrl.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, jetrih, srca, proti kamnom, sklerozo, sečni kislini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

Celie

— Na svatbi gosp. Ferdinanda Stegu in gđe. Marjance Močanove so darovali svatje za občinske nuboče celjske okoliške občine znesek 184.75 Din. Občinska uprava se v imenu revežev prisrčno zahvaljuje za velikodušen dar.

— Iz krogov nemške manjšine. Kakor poroča včerajšnja »Deutsche Zeitung« je bil celjski odvetnik dr. Friderik Zangger zaradi zaslug, ki si jih je pridobil za nemško manjšino, na zadnjem občnem zboru švabsko-nemške kulturne zveze izvoljen za častnega člana.

— Lastnikom motornih in drugih vozil. Kdor želi s 1. jan. 1935 vzeti iz prometa svoje vozilo (pod plombo), naj vložil zadevno

prošnjo pri pristojnem upravnem oblastvu najkasneje do 31. dec. 1934 predpoludne.

— Društvo za dekoracijo in reklamo v Celju. Društvo za dekoracijo in reklamo v Celju priredi za svoje člane tekmo izlozb. Izložbe se bodo ocenjevale od 15. do 20. t. m. Sodelovati smejo samo člani gornjega društva, kateri naj tudi do 16. t. m. prijavijo tekmujoče izložbe g. Olipu pri tvrdki Stermeck. Društvo je razpisalo za najlepše izložbe 10 nagrad.

— Gostovanje ljubljanske drame. Ljubljanska drama gostuje zopet v Celju v torek, 18. dec. ob 20 v veseloigro pisateljice Olge Scheinpflug »Gugalnica«.

— Novi odbor Družabnega kluba. V sredo zvečer je bil v klubovi sobi Ljudske posojilnice ob lepi udeležbi članstva redni letni občni zbor Družabnega kluba. Posamezni funkcionarji so podali svoja poročila, iz katerih je razvidno, da je Družabni klub tudi v preteklem letu, ko mu je predsedoval trgovec g. Val. Hladin, izvršil v polni meri svojo dolžnost. Pri volitvah je bil izvoljen sledeči novi odbor: predsednik odvetnik dr. Anton Ogrizek, podpreds. g. Hladin, soproga trgovca, tajnik g. Lenardon, uradnik Ljudske posojilnice, blagajnik gđe. Krušičeva, odvetniška uradnica, gospodar g. Avguštin, uslužbenec Mohorjeve tiskarne.

Kamnik

Napredovanje. Vodnik kamniškega orožniškega voda podporočnik gosp. Ivan Čavš je napredoval v čin orožniškega poročnika. Gosp. poročnik Čavš je v Kamniku in povsod v kamniškem okraju zelo priljubljen zaradi svoje korektnosti in vestnosti, zlasti pa ga povsod cenijo kot agilnega organizatorja in podpornika strelskih družin. Naše čestitke!

Kamniška elektrika. Na občinski seji smo slišali, da imamo v Kamniku tako slabo električno omrežje, da gre 30 do 38% toka v izgubo. Ta povest o izgubljenem toku se ponavlja že par let in vsak je prepričan, da je res tako, čeprav tega računski ne more dokazati. Čestna razsvetljava nima nobenega števca, ker so svetilke priključene direktno na napeljavno in tako ne vemo, koliko toka gre za javno razsvetljavo. Tudi naš kino je do letošnjega leta dobival električni tok od občine popolnoma brezplačno in kino ni imel niti števca, da bi vedeli, koliko ga porabi. Kje na svetu je še kino, ki bi dobival brezplačno ves tok? In ves ta tok je bil seveda vzet v račun kot »izguba«. Nič čudnega ni, če smo prišli do tako visoke izgube, ki naj bo kar 38%. Zdaj je občinski odbor sklenil,

DRAMA — Začetek ob 20

Petek, 14. decembra: Zaprtje.

Sobota, 15. decembra: Matiček se ženi. Promijera. Izv.

OPERA — Začetek ob 20

Petek, 14. decembra ob 13: Hovančičina. Dijaška predstava po znanih cenah ob 15 Din navzdol.

Sobota, 15. decembra: Sveti Anton, vseh zaobjavljenih parov. Cene od 24 Din navzdol. Izv.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Petek, 14. decembra: Zaprtje.

Sobota, 15. decembra ob 20: Zalužski ostali. Red A.

Nedelja, 16. decembra ob 20: Carjevič. Red B.

LJUDSKA UNIVERZA V LJUBLJANI

Nocoj predavata v tečaju »Naša država: O našem« g. prof. dr. Savnik. O narodnem prepovedu g. prof. Zwittler. Pričetek točno.

Naznanila

Liubliano

1. Drevišnji kamorni koncert v filharmonični dvorani bo v vsaem pogledu izredno zanimiv. Program je najkrajše sestavljen, obsega znamenita dela Čajkovskega, Ravela in Turina, izvajalec pa naši najmlajši umetniki, ki so se za svoj letošnji prvi koncert večer pripravili z vso temeljitostjo. Kdor bo imel drevi velik umetniški užitek, tega vabimo, da pride v filharmonični dvorano točno ob 20. Predprodaja sedaj po 15, 12 in 10 Din ter stojiše po 5 Din je v knjižarni Glasbene Matice.

1. Vsem neaktivnim oficirjem v vednost. Pododbor Udruga rezervnih oficirjev v Ljubljani poziva vse rezervne in upokojene oficirje in vojne činovnike, da se udeležijo danes ob 17 v oficirskem domu predavanja, na katerem bo predaval predsednik Udruga upokojenih oficirjev iz Belgrade g. Vasa Božidarović, polkovnik v pokoj. Vabljeni so tudi rodbine oficirjev. Pododbor.

1. Kino Kodeljevo predvaja drevi ob 20 dvojni spored: Dvorac na jugu (Liane Haid, Viktor de Kowa) in »Kritička Evropa«.

1. Angliško društvo v Ljubljani sporoča vsem interesantom, da se prične tečaj za dikcijo ter konverzacijo, ki jih bode vodila lektorica ga. Copeland. Prijave v društveni knjižnici, Wolfova ulica 1-1. ob sredo in sobotah od 18-19.

1. Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Marjini trg 5; mr. Kurali, Gosposvetska cesta 4, in mr. Bohinec ded., Rimska cesta 31.

Naše dijaštvo

Kongregacija akademkinj bo imela svoj letošnji prvi shod nocoj ob 18.15 v škofljakem dvorcu, doma. Prisrčno vabljeni tudi novinci!

Radio

Programi Radio Ljubljana

Petek, 14. decembra: 11.00 Soliska ura. Donava in njen pomen za našo kraljevino (dr. Valter Bohinec). 12.15 Mendelssohn: Simfonija št. 3 na ploščah 12.30 Poročila 13.00 Narodnoobrambni dan 13.10 Čas, slovenske narodne na ploščah 18.00 Mladina in nova stvarnost (dr. Stanko Golob). 18.30 Radijski orkester 18.40 K vprašanju sodobne umetnosti (prof. France Vodnik). 19.00 Radijski orkester 19.30 Nacionalna ura: Andreja Kasilj Miskolc (univ. prof. dr. Barč), prenos iz Belgrade. 20.00 Jedini Hal, program za soboto 20.10 Komorni trio, sedelnjeje g. Tront, Müller, Svetel 21.10 Narodne pesmi severnoevropskih narodov poje Drago Zagar 21.40 Čas, poročila 22.00 Radijski orkester.

Drugi programi

PETEK, 14. decembra. Belgrad: 20.00 Zagreb. — Zagreb: 20.00 Klavirski koncert 20.30 Vokalni koncert 21.00 Iz »Zločina in kazni«, Dostojevski 21.30 Operni zbor — Dunaj: 17.40 Klavirski glasba 19.15 Božične pesmi 20.00 Iz »Zveč«, Antonelli 21.35 Vokalni koncert 22.30 Radijski orkester 23.50 Dunaj: 19.00 Glasba — Rudimpešta: 18.35 Vokalni koncert 20.10 Orkestralni in klavirski koncert 22.35 Jazz 23.00 Glasbena glasba — Milano: 17.10 Vokalni koncert 21.00 Simfonični koncert — Rim-Bari: 17.10 Zabavni koncert 20.15 Opereta »Cirlička princeza, Kalman — Praga: 17.00 Komorna glasba 19.30 Zabavni koncert 20.50 Foersterjev koncert — Varšava: 17.15 Vokalni koncert in klavirski glasba 19.00 Vokalni koncert 20.15 Orkestralni in klavirski koncert 23.05 Plesna glasba — Nemčija: 20.15 Schillerjeva Pesem o zvonu, Izra — Berlin: 19.00 Plesna glasba 21.10 Zabavna glasba 21.30 Božične pesmi — Stuttgart: 19.00 Köln 21.10 Iz »Črna gozda« — Manakovo: 19.00 Gozda na ploščah 20.10 Simfonični koncert — Curih: 19.30 Iz operet 20.05 Svečane pesmi 21.10 Komorna glasba — Strasbourg: 19.15 Plošče 21.30 Radijski orkester 1.00 Radijski orkester.

Filatelija

NABA (Nationale-Briefmarken-Ausstellung) v Curihu. Ob priliki je razstave od 29. septembra do 7. oktobra letos je bil izdan tako zvan »Naba-Bloch«, obseval je štirih znakov s pokrajinskimi slikami: 5 ct. — Pilatna, 10 ct. — grad Chillon a Dent du Midi, 15 ct. — ledenik Rhone, 20 ct. — Livine dolina. Bloch je opremljen s tem širokim robom, ki ima gorjajo označbo v vseh treh desetih jstih; izdan je bil v 50.000 komadih in ga je bilo močno dobiti le za časa razstave z vstopnico vred pri poslovnem odboru. Ob zaključku razstave preostali komadi so se uničili. Udeležba pri razstavi je bila velika; tudi švicarska poštna uprava je razstavila del svojih zbirk.

Križpot pisma. Tuintam čitamo o križpotih, ki jih je naredila kaka pošiljka, bodisi pismo ali dopisnica, preden je prišla naslovniku v roko. Taki primeri so se dogajali zlasti za časa vojne. — Bilo je tudi v tem primeru v prvih letih svetovne vojne, ko je nekdo, živčev v Rusiji, poslal pismo svojemu znanecu, bivajočemu v Nemčiji. Opremil je pismo z natančnim naslovom — še ulica in hišna številka dotlejšnjega namembnega mesta v Nemčiji je bila označena — vse v latinici, le namesto Nemčije je bila kot država označena Švica. Ruska poštna uprava je pismo odpremila v Švico, odkoder je bilo usmerjeno v Nemčijo in naslovniku tudi dostavljeno. Za filatelista, ki se zanima še za poštne žige, ima omot takih pošilk posebno vrednost.

Slovenska filatelistična društvo v Ljubljani priredi 22. decembra ob 20.30 v društvenih prostorih božičnice. Člani-filatelisti so vabljeni, gostje dobrodošli!

naj se povabi iz Ljubljane strokovnjaki, ki bo z aparati pregledal naše električno omrežje in dognal njegove glavne hibe, ki so baje glavni vzrok, da gre toliko toka v izgubo. V proračunu je bila določena precejšnja postavka za pregled našega vodovoda. Prišli so strokovnjaki in celo poletje pregledovali, pa nam klub večine ni še nič povedal na seji, kaj so dognali. Kredit je gotovo izčrpan, o vodovodu pa ne bi trdili, da je kaj boljše. Mnenja pa smo, da ne bi občani lahko zvedeli, kaj je bilo dognano pri pregledu vodovoda, predno se lotimo pregleda električnega omrežja, ki ne bo zastojni in za kar nismo vstavili nobene postavke v proračunu. Iz bove kakšnih razlogov se vodovodne zadeve odlašajo od seje do seje in jih klub večinske liste tako vztrajno čuva za sebe.

300 letni boj katoličanov za versko svobodo

300 let zgodovine Sev. Amerike

Letošnje leto praznuje v Ameriki dve zgodovinski obletnici, kateri sta velike važnosti za oboje katoličane. Najprvo praznuje Kanada 400 letnico, odkar je Francos Jacques Cartier ond ustanovil prvo francosko kolonijo in tukaj postavil temelje za razvoj katoliškega naroda. V Združenih državah Severne Amerike pa katoličani države Maryland praznujejo 300 letnico, odkar so zvesti in odločni katoličani ustanovili tu svojo kolonijo.

Kolonijo Maryland so pred 300 leti ustanovili katoličani in v njej proglasili načelo popolne verske svobode, katero so tukaj zvesto izvajali. Zgodovina te kolonije je v kratkem tale:

Državni tajnik angleškega kralja Jakoba I. je bil lord Baltimore — Georg Calvert. To svojo visoko službo je opravljal z veliko vestnostjo. Toda lord Baltimore je postal katoličan, zaradi česar je moral zapustiti svojo visoko mesto in iti v pregnanstvo z svojo rodovino. Izšel je v Ameriko. Na sebi samem je občutil posledice verske nestrpnosti angleškega anglikanizma, zaradi česar je hotel v Ameriki ustanoviti za katoličane katoliško kolonijo, v kateri pa bi ne bilo nobenih preganjanj drugovercev. Angleška krona mu je na njegovo prošnjo dovolila, da sme ustanoviti tako kolonijo. To je bilo leta 1632. Kmalu potem pa je stari lord Baltimore umrl. Njegov sin Cecil Calvert, a priimkom lord Baltimore, se je zavezal za načrt svojega rajnega očeta ter je leta 1634 z več ladjami priplul na polotok med Potomacom in zalivom Chesapeake. Vključno temu, da so bili izgnani, so ostali zvesti svoji angleški domovini ter so svojo novo domovino imenovali po angleški kraljici Mariji, Marijina dežela — Maryland. Zvesti svoji veri pa so novo mesto, katero so ustanovili blizu tam, kjer so stopili na suho, imenovali Mesto sv. Marije — St. Mary City. Še danes se južni del države Maryland imenuje »grotja sv. Marije«. Reke, zalivi in polotoki imajo vsi imena svetnikov, tako, da mora še danes vsakdo, četudi ne pozna zgodovine, na prvi pogled spoznati, da so to kolonijo ustanovili katoličani.

Katoliška kolonija Maryland je takoj nato storila nekaj, česar ni bila pripravljena storiti niti aristokratska Virginia, niti demokratska kolonija Massachusetts: Maryland je proglasila popolno versko svobodo. Medtem ko je bila v južnih kolonijah državna vera anglikanska, so puritanci, kateri so bili iz Anglije zaradi svoje vere pregnani in si na severu ustanovili svoje kolonije, proglasili tu puritansko versko ločino za državno vero. Tega, kar so sami zase zahtevali v Angliji, v Ameriki niso hoteli privoščiti drugim. Katoličani Marylanda pa so se zavedali, kako bridko je, če je človek preganjan zaradi svoje vere.

Mladi lord Baltimore je takoj spočetka proglasil, da bodo v koloniji Maryland vsi kristjani imeli vso svobodo svoje vere in verskega udejstvovanja. Leta 1649 so katoličani sklenili zakon, ki je še enkrat slovesno zajamčil vsem kristjanom vsakršne verske svobode. Pač pa so v tem zakonu ostro nastopili proti brezboštvo in proti vsem, ki bi javno hoteli tajiti Kristusovo božanstvo in presveto Trojico.

Komaj 50 let po ustanovitvi pa se je zgodilo, da je te verske svobode v Marylandu bilo konec. V Marylandu se je namreč naseljevalo vedno več anglikancev, ki so s časom dobili večino ter nato začeli preganjanje katoličane prav tako, kakor so bili vajeni v svoji angleški domovini. Število katoličanov je zaradi tega padalo, njihov vpliv je izginil, tako, da je ob času, ko je Amerika postala neodvisna od Anglije, bilo v vseh zveznih državah

med tremi ali štirimi milijoni protestantov le še kakih 25.000 katoličanov.

Ob času osvobodilnih vojn je med tedanjimi 13 ameriškimi državami devet držav imelo nekakšno državno vero, prav povsod pa so imeli postavbe, katere so katoličane sramotno zapostavljale. Celo tam, kjer so verske ločine presbiterijancev in baptistov uničile do tedaj veljavno državno vero, niso hoteli o verski svobodi katoličanov ničesar slišati. V Severni Karolini na primer, kjer so se anglikanci v revolucijskih bojih postavili na stran angleškega kralja, so zavrli anglikansko episkopalno cerkev kot državno cerkev. Celo državni parlament je sklenil s to omejitvijo, da so izključeni od državnih uradov vsi državljani, ki taje Boga in protestantsko vero.

Kolonija Rhode Island je bila ustanovljena na podlagi neomejene verske svobode. Leta 1636 je v puritanski državi Massachusetts razširil revolucionarne nauke neki Robert Williams. Tega so puritanci izgnali v divje gozdove. Tam zdaj stoje znamenita industrijska mesta. Tu je Williams ustanovil novo kolonijo ter v njeno ustavo zapisal popolno

versko svobodo. Toda že leta 1719 so to ustavo spremenili s tem, da so omdotnim maloštevilnim katoličanom odvzeli njihove državljanske pravice. Tako se je godilo po vseh državah severo-ameriških Združenih držav. Šele po močnem priseljevanju izseljencev iz katoliških držav, predvsem s Poljske, iz Irske, iz južne Nemčije, iz južne Avstrije in iz Italije, so se razmere spremenile. Danes je med številnimi protestantskimi verskimi ločnimi katoliška cerkev najmočnejša. Vendar pa še niso izginili vsi predsodki proti katoličanom. Saj se še spominjamo, da je leta 1928 demokratski kandidat Smith propadel samo zaradi tega, ker je bil katoličan. Med 32 predsedniki, katere so doslej imele Združene države, doslej še ni bilo nobenega katoličana. In zanimivo je, da je med osmimi predsedniki, kateri so vladali v Ameriki v teku tega stoletja, vsak pripadal neki drugi verski ločini. Teodor Roosevelt je pripadal holandski reformirani cerkvi, Taft unitaristični cerkvi, Wilson je bil presbiterijanec, Harding baptist, Coolidge puritanec, Hoover kveker, sedanji Roosevelt pa je član anglikanske episkopalne cerkve.

Demonstracije vojnih invalidov v Parizu. V Parizu se je zbralo 1500 francoskih vojnih invalidov, ki so zahtevali, da se jim mora invalidnina zvišati, ne pa znižati. Ko je prišla policija in jih hotela razkropiti, so invalidi zgrabili svoje palice in berle ter se udarili s policijo. Bilo je mnogo ranjenih, med njimi nekaj precej hudo.

200 ljudi v gorečem hotelu Največja požarna nesreča v Ameriki

Iz mesta Lansing v severnoameriški državi Michigan poročajo, da je tamkaj popolnoma zgorel velik hotel sredi mesta. Med žrtvami hotela je tudi več poslancev državnega parlamenta države Michigan, katere je tja sklical michiganski guverner na izredno posvetovanje in kateri so prenočevali v hotelu. Ogenj je izbruhnil že okoli polnoči 11. decembra, a so ga opazili šele okrog 6 zjutraj. Medtem so plameni že skoraj uničili vse pritličje, tako, da se je nekaterim gostom le z največjo težavo posredilo uiti iz gorečega hotela. Okrog 6 zjutraj pa so se podrli že zunanji zidovi velike stavbe.

Speči gostje v tretjem in četrtem nadstropju so šele pozno zapazili, da njihov hotel gori. V smrtni grozi so kar iz tretjega ali četrtega nadstropja po-

skakali skozi okna na cesto, drugi pa so se s zadnje strani hotela vrgli v reko Green River, katere teče za hotelom in katera je zaradi silnega mraza vsa pokrita z ledom. Pri tem se je več ljudi smrtno ponesrečilo, kakih 40 pa jih je nevarno pohabljenih. Mnogo teh nesrečencev je v reki utonilo.

Ko so prihiteli ognjegasci iz vsega mesta, so začeli takoj gasiti. Toda med gašenjem je gasilce oviral silen snežni vihar in pa strašen mraz, saj je toplomer kazal 18 stopinj mraza. Voda, katero so cevi bruhalo na goreče poslopje, je ahi zmrznila že v ceveh, ali pa je zmrznila takoj, ko je priletela na zid. Hotel je sedaj podoben veliki poledeneli razvalini. Notranjščina hotela je vsa zgorela in škoda je neizmerno velika.

Kako je požar nastal, še ni ugotovljeno. Sodiijo pa, da je požara kriv kratek stik pri električni napeljavi. Več rešenih ljudi namreč poroča, da je tik, preden je izbruhnil požar, v hotelu ugasnila luč. Kakor je doslej ugotovljeno, spada požar med največje požarne nesreče v Ameriki.

Policija izjavlja, da pogrešajo še kakih 200 hotelskih gostov, kateri so to noč prenočevali v hotelu in katerih ni mogoče najti. Izmed trupel, ki so jih doslej izkopal iz pogorišča, so doslej spoznali le osem mrtičev, med njimi je pet poslancev michiganskega državnega zastopa. Poizvedovanja po človeških žrtvah so toliko težja, ker je zgorela tudi tujska knjiga, v kateri so bili zapisani vsi, ki so to noč prenočevali v hotelu.

Novejša poročila iz Newyorka poročajo, da še vedno ni ugotovljeno, koliko je mrtvih. Vsekakor pa pogrešajo še 80 hotelskih gostov. Zato se boje, da je najmanj 50 mrtvih. V sredo dopoldne so začeli razkopavati še vedno žareče razvaline pogorišča. V pogorišču upajo najti še več mrtičev. Mnogo pa jih bržkone počiva tudi pod ledom reke Green River, kamor so poskakali v svojem smrtnem strahu.

Rešeni gostje pripovedujejo strahotne reči, ki so se dogajale v gorečem hotelu. Zenske z goreči-

„Napoleon Južne Amerike“

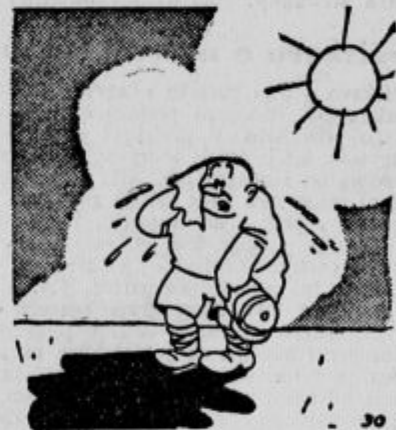

To je paragvajski vojskovodja general José Félix Estigarribia, ki je v vojni med Paragvajem in Bolivijo tako ženinol vodil vojno za Paragvaj, da je Bolivija popolnoma poražena. Pomni pa je treba, da je Bolivija mnogo večja in močnejša ter da je ona prav za prav vojno začela, medtem ko je Paragvaj prošil za posredovanje. Bolivijec je vodil nemški general. Paragvajci, ki imajo le 50.000 možno armado, pa so pod poveljstvom generala Estigarribia Bolivijce hudo porazili in jih kar 40.000 ujeli. Paragvajci so bili pri vsem tem slabo oboroženi. Toda zadnje zmage so si pridobili z orožjem, katero so vzeli Bolivijcem. Paragvajci sedaj slave svojega generala in ga imenujejo: »Napoleon Južne Amerike«.

Indijanci bodo zopet lovili bivolce

Pred sto in petdeset leti so se po prerijskih Severne Amerike pasle tisočglave črede divjih bivolv, katere so za svojo potrebo lovili tedaj še divji Indijanci in se od njih živili in z njihovimi kožami oblačili. Beli človek je neusmiljeno iztrebil črede bivolv in tudi Indijance potisnil v nepristopne gozdove. Tam, kjer je nekdanji indijanski bojevnik lovil bivolce, ta mso sedaj živahna mesta belokozocev. Bila je nevarnost, da bo v kratkih desetletjih Amerika izgubila zadnjo sled svoje nekdanjosti. Da bi ohranili Indijance, so jih Američani naselili v tako zvanih rezervacijah, kjer še danes žive in se tudi množe. Da bi se ohranil vsaj kosček nekdanje ameriške divje narave pred civilizacijo, je ameriška država proglasila velika ozemlja za nacionalni park, kjer ne smejo nič spreminjati zunanosti in kjer se črede nekdanjih številnih živali bivolv, medvedov itd. lahko mirno pasejo. Ta nacionalni park se imenuje Yellowstone-park.

Sedaj so Američani sklenili indijanskim plemenom dati možnost, da se zopet preživljajo na isti način, kakor so se njihovi pradedje pred 100 ali 50 leti. Ameriška vlada je darovala poglavarju indijskega rodu Krov-Robertu Rumenemu Repu dva bivolska samca in 50 samic, katere se bodo kmalu zelo pomnožile. Na ta način bodo ti Indijanci dobili možnost, da bodo v svojih rezervacijah zopet lahko lovili bivolce in se od njih živili. Tako civilizacije prenaseljena Amerika skuša v življenje priklicati preteklost, katero je civilizacija uničila.

»Kako neumno je svet usvarjen. Vlačiš za seboj najlepšo senco, pa ne moreš sesti vanjo.«

Slovesno podeljevanje Nobelovih nagrad

Spodaj: Prva slika z letošnjih slovesnosti v švedski akademiji znanosti v Stockholmu, kjer so 10. decembra za leto 1934 podelili Nobelove nagrade. V prvi vrsti od desne na levo sede: ameriški znanstveniki dr. Minot, dr. Murphy in dr. Whipple, ki so dobili nagrado za medicino; potem pa Pirandello, ki je dobil nagrado za literaturo. Ta slavnost se je vršila prav na 38. obletnico smrti Alfreda Nobela, ki je ustanovnik teh nagrad. Nobel si je svoje ogromno premoženje pridobil z dinamitom ter so ga imenovali »kralja dinamita«. — Zgoraj: Najbolj sloveča švedska pesnica in pisateljica Selma Lagerlöf, ki je že prej enkrat bila odlikovana z Nobelovo nagrado ter jo je sedaj tudi prejela, v družbi drugega obdarovanca italijanskega dramatika Pirandella.

Razstava indijske umetnosti v Londonu. V londonski galeriji Burlington je vojvodinja Yorška (žena drugega sina angleškega kralja) te dni odprla razstavo indijske umetnosti. Vojvodinjo je skozi razstavo spremljala žena indijskega maharadža Purivan Kuma Kumari.

Gospodarstvo

Prometna vprašanja

Na plenarni seji zbornice za TOI je poročal pom. tajnik gosp. dr. Jure Koc, o prevoznih oborih in organizaciji prometa. Iz njegovega skrbno sestavljenega in dokumentiranega referata posnemamo tele odstavke:

Železniška uprava si je v zadnjem času pridobila odločilen vpliv na avtobusna podjetja in prevoznike obrate s tovornimi avtomobili. Z internim razpisom je bila namreč železniški upravi priznana pravica, da vpliva na izdajo koncesij in na vozne rede pri avtobusnih podjetjih. Poleg tega je z uvedbo konkurenčnih kart vplivala železniška uprava tudi na cene in je k takim ukrepom šteti tudi transportno takso, ki je bila vpeljana radi tega, da izenači konkurenčne pogoje med železnici in avtobusnimi podjetji. Z ministrsko uredbo dne 10. maja letos je predpisan za neredni prevoz blaga z motornimi vozili, ki se vrši čez meje občinskih okolišev, koncesijski sistem.

Radi teh ukrepov nastaja upravičeno vprašanje, če je res konkurenca avtobusnih prog taka, da jih je opravljala. 55 avtobusnih podjetij v naši banovini ima 77 prog v dolžini 1450 km. Od teh 77 prog jih je 58 v dolžini 935 km izrazito dovodnih in odvodnih z ozirom na železniško omrežje in tako služijo te proge prav za prav najbolj železnici sami. Ze danes torej okoli 65% vseh prog služi naravnost železnici in tu ne more biti govora o konkurenci. 21 nadaljnjih prog v dolžini 225 km teče le deloma paralelno z železnico, pretežno pa izven železniškega območja, ki ga celo izpolnjuje. Le 6 prog v dolžini 194 km ali 13% vseh obstoječih prog teče docela paralelno z železnico in so ji torej konkurenčne.

Sicer pa je za te proge, ki smo jih nazadnje navedli, že poskrbela železnica sama za konkurenco, saj je na paralelnih progah uvedla konkurenčne tarife, po katerih deloma vozi komaj za tretjino lastnih stroškov.

Glede prevoznih oborih s tovornimi vozili je pač treba ugotoviti, da je razvoj teh oborov povzročila železnica sama s svojo tarifno politiko, ki je zviševala tarife, dočim jih ni bilo treba za priletnitev prometa znižati. Seveda je skušala železnica tudi tu spraviti konkurenco s sveta. Tako n. pr. sledi iz besedila nekaterih tarifskih odredb, da lahko železnica ukine popust vsem transportantom, ki ne bi pristali na obvezno preplavljanje blaga izključno po železnici ali pa če bi samo del blaga prevozili z avtomobili.

Uvedba konkurenčnih vozniš cen za prevoz potnikov ter uvedba posamičnih znižanj blagovnih tarif za gotove vrste blaga v onih relacijah, v katerih je postala konkurenca drugih prevoznih podjetij že močna, je prišla prepozno, ker se je gospodarstvo medtem že preorientiralo na druga prevozna sredstva. Sploh je danes očitna tendenca, da se ustvari monopolni položaj železniške uprave v celotnem prometu.

Da je prišlo do takega razvoja v naši prometni politiki, je pripisovati le napačnemu mnenju, da je

vse skupaj samo vprašanje konkurence. Le tako je prišlo do tako velike obdavčitve prevoznih oborov. Nasprotno pa je dokazano, da so avtobusna podjetja v naši banovini pasivna. Vzorna proga Bled-Lesce, ki je prevozila lani 47.000 potnikov, je n. pr. pasivna, če računamo amortizacijo voza, kar je naravno potrebno. Danes mora plačevati avtobusno podjetje okoli 18 raznih dajatev, od katerih omenjamo samo državno in banovinsko takso v znesku 6000 Din od voza ter 20% od brutodohodka takse na vozovnice, tako predlagajo interesi kot najpravičnejši način obdaje globalno bencinsko takso. Drugod se takse plačuje v večletnih obrokih. Glede prispevkov za prekomerno porabo cest omenja, da je upravičena trditev, da tudi ceste v današnjem stanju škodujejo vozu, saj so naše ceste komaj primerne za konjsko vprego. Dalje bi bilo potrebno, da se oproste nekaterih taks podjetja, ki služijo za dovoz in odvoz železnici. Uredba o prometnih vozilih z dne 10. maja letos je dejansko prohibitivna. Zato bi bilo potrebno, da se razširi dovoljenje na najmanj 60 km, kot je to v drugih državah.

Položaj avtotaksijev je izredno težaven, saj so njih bremena izredno velika. Naj bi plačevali samo pridobitino, ne pa še toliko drugih dajatev. Na enak način zahteva čel socialne pravičnosti, da se zaščitijo poklicni izvoščiki.

Dajatev na motorna vozila in podražitev bencina z novo uredbo o javnih delih so povzročile odjave izredno velikega števila vozil. Pri tem pa gre za veliko narodno premoženje, saj je samo v avtobusna podjetja v naši banovini vloženo okoli 30 milijonov Din denarja naših srednjih in podjetnih slojev. Na uničenje avtobusnega prometa ni misliti, saj se vpeljujejo skoro prekoevropske linije. Z nazadovanjem avtobusnega prometa je posebno prizadet naš tujski promet, katerega pravijo, da je treba pospeševati. Poleg tega ne moremo zanikati potrebe paralelne proge, če pomislimo samo na zvezo Slovenije z morjem, kjer teko avtobusi v resnici nekaj 70 km vzporedno z železnico. Zato je potrebno čimprej dobiti dobro cestno zvezo z morjem. V tovrstnem prometu bo treba do 60 km pripustiti popolno svobodo. Prednosti prevoza z avtomobilom na proge do 150 km se na noben način ne dajo zanikati in ne more biti tu govora o konkurenci, ker železnica tega sploh ne zmore, kar daje prevoz z avtomobili.

Za remediuro bi bilo potrebno, ker vodi pri nas vo prometno politiko en sam faktor, t. j. železniška uprava, da se poišče stik z gospodarskimi krogi in se ne vodi več naprej konkurenčni boj, ki samo škoduje gospodarskemu razvoju. Prometno politiko mora voditi poseben forum, ki naj bi bil prometni svet, kjer bi bile poleg uradov in državnih podjetij zastopane tudi gospodarske zbornice. Podobno bi bilo potrebno osnovati v posameznih banovinah prometne svete za specialna vprašanja doletne banovine. Skrajšanja realizacija predloga je v interesu narodnega gospodarstva kot železnice.

kih. Prvi obrok plačljiv 3 mesece po pravomočnosti poravnave.

Likvidacija. Soc. zav. društvo »Humanitas«, reg. pom. blag. v Ljubljani, sklicuje izredni občni zbor za 27. december ob 19 v gostilni »Mrak« na Rimski cesti, kjer bodo sklepali o razidužitvi (likvidaciji).

Konkurz je razglašen o imovini Goldnerkreuz, industrije strojil na Bledu, prvi zbor upnikov dne 15. decembra, oglašiti se je do 2. januarja, ugotoviti vni narok dne 5. januarja.

Vpisi v trgovinski register. Tovarna kos in srov Henrik Kiefer, d. z. o. z., Sv. Lovrenc na Pohorju (glavnica 250.000 Din, poslov. ing. dr. Fr. Maix, dr. Rudolf Berl in Anton Morocutti); Koža, trgovina usnjarskih izdelkov in čevljarških potrebščin, d. z. o. z., Trzič (glavnica 210.000 Din, poslov. Janez Majeršič, Janko Rozman in Franc Kogoj).

Občni zbor. Gostilničarska pivovarna v Laškem, d. d., 17. jan. 1935 za 1934 v hotelu Henke v Laškem. Na dnevnem redu je poleg bilance 1933-1934 tudi volitev novih članov in namestnikov upravnega in nadzorstvenega sveta ter izpnenmba pravil.

Borza

Dne 13. decembra 1934.

Denar

Neizpremenjeni so ostali danes tečaji Curiha, Bruslja in Prage, narasla sta Amsterdam in Pariz, docim so popustili Berlin, London, Newyork, Praga in Trst. V zasebnem kliringu je ostal avstrijski šiling na ljubljanski borzi neizpremenjen: 8.10 do 8.20, na zagrebški pa je zopet narasel na 8.09 do 8.19, na belgrajski pa je popustil na 8.07-8.17. Grški boni v Zagrebu 29.15-29.85. Angleški funt je v Zagrebu popustil na 227.37-228.97, v Beogradu pa na 227.42-229.02. Španska pezeta v Zagrebu 5.60 blago.

Ljubljana. Amsterdam 2315.40-2326.76, Berlin 1371.25-1382.05, Bruselj 799.13-803.07, Curih 1108.35-1113.85, London 168.92-170.52, Newyork 3394.39-3422.65, Pariz 225.71-226.83, Praga 142.95-143.81, Trst 291.68-294.08.

Promet na zagrebški borzi 31.631 Din. Curih. Pariz 20.37, London 15.275, Newyork 308.875, Bruselj 72.10, Milan 26.37, Madrid 42.20, Amsterdam 208.9, Berlin 124.9, Dunaj 73.25 (57.25), Stockholm 78.70, Oslo 76.70, Kopenhagen 68.20, Praga 12.91, Varšava 58.30, Atene 2.925, Carigrad 2.48, Bukarešta 3.05.

Vrednostni papirji

Tendenca za državne papirje je bila tudi danes čvrsta, vendar posebnih izpremb v tečajih ni bilo. Edino vojna škoda se je zopet okrepila. Na zagrebški borzi je bilo zaključene 1000 komadov. Ljubljana. 7% inv. pos. 69-70, agrarji 40-41, vojna škoda 330-338, begl. obv. 54-55, 8% Bler. pos. 63-65, 7% Bler. pos. 54-55, 7% pos. DHB 64-66.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 69.5-70.5, agrarji 40.50-41.50, vojna škoda 337.50-340 (338, 340), 12. 337.50-338 (337.50, 340), 6% begl. obvez. 55 den., 8% Bler. pos. 63 bl., 7% Bler. pos. 54.50-56, 7% pos. DHB 64 den. — Delnice: Priv. agrar. banka 224-230, Osj. sladk. tov. 120-135, Impex 50 den., Trboveljska 102-105 (200 po 104, 105).

Belgrad. Drž. papirji: 7% inv. pos. 70.25-71 (70.50), agrarji 41.50-42 (42), vojna škoda 336.50-337 (337), 12. 336-337, 6% begl. obv. 56.25-56.5 (56.75), 12. 56.25-56.50 (56.40), 7% Bler. pos. 55-55.25 (55.50). — Delnice: Narodna banka 4900 bl., Priv. agr. banka 226.50-228.

Žitni trg

Položaj na žitnem trgu je ostal neizpremenjen in ravno tako tudi cena. Edino v koruzi je živahnejši promet, ker je izvoz v Avstrijo znaten, vendar je to brez vpliva na cene.

Ilirija je zborovala

Predsednočnim je imela SK Ilirija svoj XXIV. redni letni občni zbor v dvorani Okrožnega urada. Kakor vselej, tako je bil tudi letos lepo obiskan, in dvorana je bila popolnoma zasedena. Za občni zbor je vladalo med klubovimi člani precejšnje zanimanje kljub temu, da so bila na dnevnem redu samo običajna poročila upravnega odbora in sekcij-skih načelnikov klubovih sekcij, katerih ima Ilirija kar deset. Kljub dolgem in izčrpnim poročilom, je potekel občni zbor zelo hitro in vsi sklepi so bili soglasno sprejeti, kar dokazuje veliko disciplino članstva in njihovo voljo za napredek sportnih panog v klubu. Nekako v tretih urah je bil občni zbor pri kraju in članstvo je odšlo z njega z voljo in sklepom, da bo šlo s podvojeno silo na delo za napredek kluba in sporta v naši beli Ljubljani.

Občni zbor je otvoril predsednik kluba g. dr. Lapajne, ki se je najprej spomnil našega tragičnega preminulega vladarja, blagopolnojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, kateremu je zahrbna zločina roka prerezala mlj življenja sredi njegovega plodonosnega dela. Njegov spomin so vsi navzoči počastili s tlesnim in trikotnim Slava! Novemu vladarju Nj. Vel. kralju Petru II pa so navzoči obljubili neomejeno zvestobo. G. predsednik se je v svojem nadaljnjem poročilu na kratko dotaknil posameznih sekcij, katerih delovanje je bilo kljub velikim gospodarskim krizam, ki je tudi v sportne vrste tako neusmiljeno posegala, zelo uspešno. Zahvalil se je za sodelovanje in pomoč vsem, ki so količikaj pripomogli klubu do napredka, prav priročno zahvala pa je izrekel g. banu dr. Marušiču ter ljubljanskemu županu g. dr. Dinko Pucu, katerima je občni zbor za njuno naklonenost in podporo SK Iliriji poslal posebej še pismeni zahvali. Pozdravna brzojavka je bila odposlana tudi ministru za telesno vzgojo naroda g. dr. Andjelj-noviču. Zahvalil se je dalje tisku in ga prosil, da tudi v bodoče podpira SK Ilirijo pri njenem strem-ljenju za napredek v našem sportu.

Nato je podal besedo tajniku g. Polajnaru, ki je v zelo obširnem in izčrpnem poročilu orisal vse delovanje kluba in njegovih sekcij v pretekli poslo-vni dobi, navedel je razne težkoče, finančne in druge, s katerimi se mora klub boriti, objasniti je stalšče kluba do drugih sportnih organizacij ter nadrejenih instanc, na kratko: iz poročila tajnika se je zrcalilo ogromno delo, ki ga je izvršila Ilirija v pretekli dobi. Velike sportne naprave, njeno stremljenje za razširitev in napredek našega sporta kažejo veliko agilitetno, požrtvovalnost in voljo vo-ljačev SK Ilirije, ki se niso nikdar strašili dela in stroškov; kajti v polni meri so si svesti, da s tem, ko delajo na sportnem polju, delajo za zdravje in napredek naše mladine. Pri njenem nesebičnem delu bi jo morali podpirati vsi, katerim je kaj do slovenskega sporta. Kajti klub sam ne zmore vsega kljub temu, da ima — kakor je omenil g. tajnik — nad 1200 članov, ker so zahteva vedno večje, da-jatve, oziroma dohodki pa vedno manjši. — V nje-govem nadaljnjem poročilu se je dotaknil vseh po-drobnosti v klubu in izven njega, predložil je ob-ščnemu zboru sliko, kakšna je, tako, da je bil ale-horni član do najzadnje podrobnosti poučen. Med posameznimi sekcijami je vladalo mirno sožitje, v sekcijah samih pa lepo in uspešno delo. Edino v smučarski sekciji je prišlo do večjih sprememb — gotovi del članstva, ki ni bil zadovoljen, je izstopil — a se je sekcija kasneje, pod vodstvom g. Pipen-bacherja, še bolj ojačila, tako, da je danes močnej-ša kakor kdaj poprej. Za svoje dolgo in izčrpano poročilo je žel tajnik g. Polajnara splošno odobra-vanje.

Blagajniško poročilo je podal g. Medic. Ta po-ročilo se na današnjih občnih zborih najbolj za-toetna, ker kriza vedno občutnejše pritiska. Kljub vsemu temu pa pri Iliriji ni tako tragično. Pro-meta je bilo v pretekli sezoni 1.400.000 Din. Ste-dnja bo v predstoječi poslovni dobi še večja. Kajti upravni odbor stremi za tem, da se izdatki zmanj-šajo na nujnejše in zato morajo posamezne sekcije gledati, da se kolikor mogoče same financirajo.

Po poročilih upravnega odbora so sledila po-ročila načelnikov posameznih sekcij. Najdaljše je bilo poročilo nogometne sekcije, na katero tudi pri Iliriji največ zidajo. Za lahko-atletiko je poročal g. major Jane, za žensko lahko atletiko g. Omano-va, za plavalno g. arh. Schell, za smučarsko g. Mi-klavčič, za sabljaško g. Mandelc, za desalno g. ing. Bloudek, za hokej na ledu g. Vodišek, za table-tenis g. Nagy, za težko atletiko g. Tone Kos, za lawa-tenis mesto odločnega g. Rajko Kosa g. tajnik Po-lajnara. Vsa poročila so bila zelo skrbno zastavljena in vsi poročevalci so podali tako jasno sliko vsega sekcijskega delovanja, da človek ne ve komu bi dal prednost. V vseh poročilih se zrcali veliko delo, ki so ga posamezne sekcije izvršile v preteklem letu in etatičnim podatki, ki so jih navedli posa-mezni poročevalci, so pokazali velike sportne uspe-he posameznih sportnikov.

Pri volitvah je bil izvoljen nov odbor, kateremu se vedno načeljuje g. dr. Lapajne. Za prvega pod-predsednika je bil izvoljen g. direktor dr. Urhunc, za tajnika I. Polajnara, za gospodarja I. Florjančič in več odbornikov. Sekcijske načelnike bo knopit-ral pozneje upravni odbor sam, ker večina sekcij pri obnem zboru še ni predlagala svojih kandi-datov.

Nastop SK Maratona v Rušah

Mariborski SSK Maraton je priredil minulo ne-daljo propagandni nastop za teško atletiko v Rušah. S tem nastopom je SSK Maraton pokazal, da hoče na-dlejati serijo nastopov za propagando sporta na de-želi, ki so se v dosedanjih letih tako lepo obnesli. Izredno zanimanje, ki so ga pokazali Rušani za nastop Maratoncev, je zopet dokaz, da je našo podeželje zrela za sportno propagando ter si bojo tudi tam začele sportne panoge pridobivati tla. Nastopu v Rušah je prisostvovalo nad 130 gledalcev. Tako število se pri sportnih nastopih spravi a težavo celo v Mariboru sku-paj. Navzoči so bili delavci, kmetje in inteligentje, ki so vsi brez izjeme z redko pozornostjo sledili vsem nastopom. Uvodoma je obrazložil pomen teško-atletike, za sporta g. Sušnik. Nato je sledil nastop bokarjev. V bantam teži je promagal domačin, ki je član Ma-ratona, nasprotnika Jagra; v perolahki teži je premagal Sojč Formentja; borilca srednje kategorije se nista prav postavila, ker je moral sodnik razli nepravilnih njar-ec prekiniti borbo. Zato na tem bolj zadovoljili četr-ti par polske kategorije, znana mariborska bokarja Ipavec in Kaniplj. Pri njunem nastopu je občinstvo spoznalo pravi namen boksa ter se navdušilo za to sportno panogo. — Za bokarji je nastopilo 7 parov rokoborcev z znanim našim mednarodnim v ju-go-slovanekim reprezentantom Ivonom Pirherjem na čelu. Z veliko tehnično spretnostjo in vedno izvajane borbe se držale gledalce v neprestani napetosti, zlasti nastop poslednjega para Vidke-Pirher, ki sta predvajala vrhun-ske ekshibicijske rokoborbo. Posledica tega nastopa je bila ustanovitev nove teškoatletiske sekcije v Rušah, za katero vlada med domačini izredno zanimanje ter ima

še sedaj veliko članov. Trenirajo jih člani SSK Ma-ratona iz Maribora. V nekaj mesecih ali do Maratona na ta način vsaj v neosredni bližini polnovrstnega nasprotnika, kar bo za napredek teške atletike v Ma-riboru izredno važnost. Doslej je namreč zaviral njen razvoj nedostatek enakovrednih nasprotnikov ter sekci-ja ni imela dovolj treningov. Tako je SSK Maraton zopet pokazal našim klubom pravilno pot, ki jo zahtev-a sportno delo med narodom.

Ljubljanska zimsko-sportna področja ima drevo ob 30 v današnji saloni kavarni Emona sojo upravne-ga odbora. Pomlajajo se tem potom tudi klubski dele-gati, da se seje sigurno udeležijo, važno radi sestave programa. Prosimo točno in polnoštevilno Predsednik. Stalcom klub 34 — Damski odtsek. Danes ob 15 zo-pet redna smučarska telovadba na Državnem ženskem učiteljski, vhod levo na Rešljevi cesti. Bošite točno, ker točno začnemo in nehamo. Prišle polštevilno! Novi klubov lokal je sedaj na Aleksandrovi cesti 3 prtilice, dno, kjer so na razpolago vse informacije od 8-12 in od 4-20 dnevno.

SK Grafika. Danes vsi večer ob 7 sestaneč igralcev I. moštva in rezerve v palači »Grafika« radi udeležbe prijateljske tekme s Slovanom.

Treniraj tudi pozimi!

Gimnastična priprava lahkoatleta in nogometaša tekom zime.

Zadnjič sem povedal, da je potrebna gimna-sitična priprava lahkoatleta in nogometaša tekom dolge zimske dobe, danes pa navajam najvažnejše vaje, ki naj jih izvajajo ti sportniki do pomladi. Opozorjam, da je vse vaje temeljito izvajati in sicer tako dolgo, da se počutimo prepotpiti. Za te traniinge si izberemo primeren prostor, najbolje te-lovadnico, ki ima na razpolago tudi potrebno te-lovado orodje, katerega naj ee lahkoatlet in no-gometaš poslobožuje v precejšnji meri. Vsa dv-akrat na teden ee mora vršiti tak trening in enkrat na teden pa moramo — kakor sem že zadnjič omenil — teči crosocountry.

A) Gimnastične vaje

1. vaja. Skikanje. Skikanje je neke vrste tek na mestu, ki naj bo ob začetku zmernem, potem pa stalne pospeševanje tempo do najkrajnjše meje. Kolena dr-gujemo visoko, delovanje mekih rok mora biti ži-vačno. Nogo vselej položimo tako na tla, da se a pete najdaljše dotaknejo tal.

2. vaja. Osnovna stojna, nogi vzporedni, za širino dveh dlani narazna. Vadi predklon, da se s celimi dlanmi dotakneš tal. Koleni moraš imeti popolnoma napeti, telo se v kolkih sloni in vse goril del telesa z glavjo in rokami vred se ertivo povzviš navzdol, nato se zopet vzvrača. Vajo ponovi desetkrat.

3. vaja. Levo nogo precej visoko prednošči, desno roko pa zaroči pred trupom — precej močno suni v levo nogo nazaj, z desnico pa v vzročenje rok in nazaj. Obenem izvedeš vzpon na desni nogi. Vajo ponovi na-sprotno. Vsako vajo izvedi po desetkrat.

4. vaja. Osnovna stojna — nogi vzporedni. — Izvedi nizke počep ter se takoj povrni v osnovno stojno. Tudi pri počepu stojimo na celih stopalih. Vajo ponovi de-setkrat.

5. vaja. Vadi ležno oporo s rokama, roki sta na-peti — idi počasi dol, pri tem skripi roki, da priideš v telesnem skok dol na tla, nato se s hitrim sunkom navzgor povrneš nazaj v stegnjeno oporo. Vajo ponovi desetkrat. Isto vajo ponovi s to razliko, da greš dol v skokno oporo hitro, nazaj v stegnjeno oporo se pa povrneš počasi.

6. vaja. Izvedi velik izpad (predkorak) z levo naprej (nogi vzporedni) desna noga na prstih pokrčena — v tem položaju trikrat prožno zanihamo ter nato poskočimo z desno naprej, z levo pa nazaj ter zopet trikrat zanihamo in zopet zamenjamo nogi. Vse te posnovine desetkrat.

7. vaja. Razkorakna stojna — prednošči not, roki v pesteh; suvaj z rokama volovavno in precej močno nazaj in odročenje ter se istočasno vzpni na prste nog, nakar se zopet z rokama in nogama povrneš v prvotni položaj. Vajo ponovi dvajsetkrat.

8. vaja. Izvedi poklek na desno koleno, levo nogo pomakni stegnjeno naprej, stopalo leve noge pa pri-pogni nazaj — izvajaj predklone ter suvaj z rokama obenem naprej. Isto vajo ponovi s to razliko, da klečiš na levem kolenu, desno nogo pa imaš pomaknjeno na-prej. Vsako vajo ponovi po desetkrat.

9. vaja. Izvedi razkorakno stojno — roki v naročju. Vadi predklon z vzročeno rokama ter ob popolnoma napetih kolnih, nakar se zopet povrni v prvotni po-ložaj. Vajo ponovi desetkrat ob najhitrejšem tempu.

10. vaja. Poklekni na obe koleni, malo narazen, stopala stegni — izvedi močan zaklon, da priideš z glavjo do tal.

11. vaja. Vleži se na tla — prenasi ob močno upog-njenem trupu stegnjeni nogi preko glave, da se do-takneš z njima tal, potem ju pa zopet počasi prenasi nazaj, da zopet ležiš na tleh. Vajo ponovi desetkrat.

12. vaja. Izvedi obratno, to je, da se iz ložanja na vzročeno rokama dvigneš s gornjim delom telesa prav počasi gor in potem nadaljuješ gib naprej, da priideš z glavjo do kolena. Tudi to vajo ponovi desetkrat.

13. vaja. Napravi razkorakno stojno, desno roko vzroči — izvedi predklon, da priideš a prsti desnice do prstov leve noge, ugnosne se predvsem v kolku, da ostane desnica s trupom kar najbolj v eni črti. Nato se zopet vzvračaš in nadaljuješ gib v zaklon, da se dotakneš a prsti desnice tal za desno peto. Pri zaklonu pomakneš roki in stegno naprej, koleno pa ugnosne. Pri izvedbi moramo paziti, da enakomerno nihanemo nazaj in naprej. Isto ponovi s levoico. Vsako vajo izve-demo po osemkrat.

14. vaja. Iz ležne opore s rokama skodimo v počep med roki — nato zopet odskanemo z nogama nazaj v ležno oporo za rokama. Vajo ponovimo desetkrat.

15. vaja. Iz temeljne stojne (t. j. stojna, v kateri sta stopali vzporedni ter za širino dvojnih dlani od-daljeni drugo od drugega), poskakaj visoko v zrak. Na vsak tretji poskok napravi v navpični točki nasled-nje: a) nogi obrniti obratno; b) nogi obrniti; c) nogi močno razmakni; d) desno nogo močno prednošči, levo zanoši ter obratno; e) z rokama mahni v levo, istočasno z rokama v vzročeno, trup močno odkloni v levo in nasprotno; f) pri doskoku na tla prekrižaj nogi tako, da je pri enem doskoku spredaj leva in potem desna in potem začni vajo zopet ob začetku. Vso vajo ponovi petkrat.

B) Vaje z medicinsko žogo

1. vaja: Razkorakna stojna — žogo primi ob strani in napravi vzročenje (nad glavjo — roki stegni) močno nazaj — žogo vrzi z vso silo nasproti stoječi osebi. Vajo ponovi šestkrat. Isto vajo izvedi tudi sede na tleh.

2. vaja: Razkorakna stojna — izvedi močan pred-klon z žogo idi med nogi, hitno se vzvračaj, žogo pa vrzi skozi vzročeno čez glavjo nazaj zadaj stoječi osebi. To napravi šestkrat. Isto vajo izvedi sede na tleh.

3. vaja: Razkorakna stojna — žogo primi ob strani ter jo prinesi na prsa, roki pa obenem zasuči na not — nato jo močno in volovavno odleni nasproti stoječi osebi. Vajo ponovi šestkrat in jo izvedi tudi sede na tleh.

4. vaja: Razkorakna stojna — žogo prinesi zadaj na križ — s lahkim predklonom in zanihamo rok kor, jo vrzi čez glavjo naprej, nasproti stoječi osebi. To po-novi šestkrat ter izvedi isto vajo tudi v sedu na tleh.

5. vaja: Razkorakna stojna — vzroči z žogo — s globokim predklonom jo vrzi med nogama visoko nazaj, zadaj stoječi osebi. Vajo izvedi šestkrat.

6. vaja: Žoge se odleni z nogama — odrini se vi-soko v zrak, v navpični točki (v zraku) pa vrzi nogi v prednos (predne), da odleti žoga precej visoko nasproti stoječi osebi. Tako ponovi vajo šestkrat.

C) Vaje na orodju

1. vaja: Plezaj po dveh vrhov samo s pomočjo rok — nogi visita prosto dol.

2. vaja: Hoji po gredi (vaja za ravnovesje); naj-prej na nizki, nato na visoki in končno na posevni gredi. Na nizki gredi poskakuj na desni, nato na na-levi nogi, tako, da je ena noga vedno v zraku.

3. vaja: Na doskočem drugo se dvigamo gor, vselej do višini brade, nato pa se vračamo nazaj v stegnjeno veso.

4. vaja: V primeru raztalji postavimo konje (brez-ročajev) in kore navzdol, nato pa točno čim hitreje po njih, randaje med posameznimi orodji pa enočasno preskakujemo.

5. vaja: Na začetku bradlje: skoči v stegnjeno oporo, potem se spusti dol v skokno oporo in se zopet povrni v stegnjeno oporo. Vajo ponovi šestkrat.

6. vaja: Na srednji bradlje se vsememo na eno last-vino, tako, da gledamo proti drugi lestvini, nogi pa zataknemo pod drugo lestvino — nato se spuščamo z vzročnimi rokami počasi nazaj in dol, pri čemer križ močno vleknemo, nato se pa povrnejo zopet v prvotni položaj. Vajo ponovi šestkrat.

I. K-er.

Indeks cen v novembru

Po podatkih Narodne banke je znašal indeks cen na debelo (1928 100):

	nov. 1933	okt. 1934	nov. 1934
rastl. proizvodi	58.7	58.8	59.1
živ. in proizv.	57.5	58.4	55.6
miner. proizv.	76.2	78.6	78.6
indust. proizv.	69.1	66.0	65.3
skupni indeks	63.1	63.6	62.9
uvozni predmeti	73.3	67.1	67.7
izvozni predmeti	61.0	61.8	60.5

Med rastlinskimi proizvodi so narasle cene pšenice, ovsu, ječmena, vinu in senu, padle pa so cene fižola, koruze, konoplje in marmelade. Med živino in proizvodi so padle vse cene razen masti in slanine. V

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženski tovarniški oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. Pri oglasih reklamnega značaja se račun enokolonno, 3 mm visoka petlinjska vrstica po Din 2.50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

VARNOSTNA ZASTRANKA
brez žulj in kurjih oči
SETA
samos
VLOŽKI

Stanovanja

ISČEJO:
Sobo iščem
v Ljubljani. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Soliden« št. 14059. (c)
ODDAJO:
Enosobno stanovanje
oddamo za januar. Izanaka cesta 24. (c)

Denar

Posojila
na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana. Krekov trg 10

Davčne zadeve
pritožbe, prošnje, informacije daje: Davčna poslovalnica, Ljubljana, Miklošičeva 7-11. (d)

Posestva

Nova hiša
enonadstropna naprodaj za 60.000 Din. — Jerko, Črnuče. (p)

Prodano

Površnike,
usnjene suknjiče, obleke itd. kupite najceneje pri A. Presker, Sv. Petra cesta 14. (l)

Nenadoma nam je umrl naš ljubljani petletni malček

Hiki Lujo Čančer

Z njim lega v prerani grob vsa najina srčna nada

Dunaj - Rab,
13. decembra 1934

Wiga in Lujo Čančer

Volna, svila, bombaž

stalno v bogati izbiri v vseh vrstah — za strojno pletenje in ročna dela po znižanih cenah pri trvdki Karl Prelog, Ljubljana — Židovska ul. in Stari trg

PREMOG
DRVA IN
Karbo paketi

pri Iv. Schumi
Dolenjska cesta
Telefon štev. 2951

Med

v pločevinastih posodah razpošilja po povzetju za 75 Din 5 kg (preko 20 kg pošljem kilogram 12 Din po železnici, franko, proti povzetju) Antun Milfaj, župnik, Brodanci, p. Bizovac, Slavonija. (l)

Berite
Slovenca
in oglašujte v njem!

Gozd v Sloveniji

približno 50 km od Rakeka z ca 1 1/2 miliona letovih debel, starih 30 do 70 let, naprodaj. Gozd še ni bil nikdar eksploatiran. Interesenti dobe naslov v upravi lista ali pa naj stavijo ponudbe pod št. 39.156 na Publicitas d. d., Zagreb, Ilica 9.

ZAHVALA

Vsem, ki ste kakorkoli pripomogli, da smo pogrebno opravilo blagopokojnega gospoda mestnega župnika

IVANA N. RENIER

opravili na tako spodbuden način, se Vam iskreno zahvaljujem. Predvsem bodi izrečena odkritosrčna zahvala gg. sobratom duhovnikom in to še posebej mil. gospodu opatu dr. p. Avguštinu Kastelcu za njegov cerkveni govor ter preč. g. dekanu Anžiču Josipu za vodstvo pogrebne sprejeme. Zahvalo dolgujem dalje obema govornikom ob odprti grobnici: predsedniku občinske uprave Krško g. Pfeiferju Josku ter g. duh. svetniku žustu Jakobu. Enako zahvalo naj blagovolijo sprejeti: gg. zastopniki posameznih uradov v Krškem, ravateljstvo drž. mešč. kakor tudi drž. upravljelstvo osnovne šole, posebno Glasbena Matica in cerkveni krški pevski zbor, gasilska četa Krško in dekl. Mar. družba, pa tudi vsi drugi farani, dragi sorodniki, znanci in prijatelji, ki ste se s cvetjem in zlasti še z molitvijo spomnili pokojnega g. župnika na njegovi zadnji poti. Vsem in vsakemu posebej naj Bog z ljubeznijo povrne poslednji izraz ljubezni in spoštovanja, ki ste ga poklonili rajnemu g. župniku.

Krško, na dan pogrebne osmine 1934.

Za župni urad Krško: Filipič Janez, župnik.

POTRTEGA SRCA JAVLJAM V IMENU VSEH SORODNIKOV, DA JE DNE 10. DECEMBRA 1934 UMRL V 90. LETU STAROSTI, MOJ

PREDRAGI BRAT, OZIROMA STRIC IN SVAK, GOSPOD

MIHAEL KERŠIČ

POSESTNIK IN TRGOVEC V PODKLOŠTRU NA KOROŠKEM

POGREB PREDRAGEGA POKOJNIKA BO V SOBOTO, DNE 15. T. M. OB 10 DOPOLDNE V POBREZJAH NA GORENJSKEM

V POBREZJAH, DNE 13. DECEMBRA 1934

ANTON KERŠIČ

Zakaj se
Moja koža
nikdar ne svetlika

Naj dežuje, naj piha veter, kaj me vse to briga! Dobro namreč vem, da puder Tokalon po zaslugi vsebovane smetanove pene ostane na licu ob vsakem vremenu. Moja koža je mastna, puder Tokalon pa se obdrži na njej 4 krat dalje kakor navadni pudri. Potenje ne slabi v nobenem oziru te lastnosti. Puder Tokalon preprečuje tudi ustvarjanje razširjenih znojnic.

Karkoli delate, puder Tokalon je edini puder, ki Vam da podnevi ali zvečer divno naravno polt, popolnoma brez vsakega sijaja.

Občni zbor

Društvo „Ljubljanska dijaška in ljudska kuhinja“

bo imelo svoj redni občni zbor dne 28. decembra 1934 ob 5. uri pop. v Ljudskem domu I. nadstr., Streliška ulica 12.

Spored:

1. Branje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo načelnika.
3. Blagajniško poročilo.
4. Volitev tretjine odbora.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ljubljana, 14. decembra 1934.

ODBOR

STAREJŠIM OSEBAM GRENJO
REVMATIČNE BOLEČINE STAROST

Vsem, ki trpite na revmatizmu, bolečinah v kosteh, zbadanju, išiasu, zobobolu, glavobolu, se Vam priporoča masaža. Za masažo je »Alga«.

Masaža z »Algo« Vas krepi in osvežuje.

»Alga« se dobi povsod. 1 steklenica 14 Din.

Reg. S Br. 18117-32

Pošljite naročnino!

Tekma okrog sveta

17

»Tukaj smo pod razvalinami enega tistih starih utrjenih samostanov, ki so v starih časih stražili kot predgradovi dohodne ceste v Moskvo,« je Gordonu tolmačila Aleksandra — kakor se je bila ena imenovala. »Pod tem obokom je še drugi, prav takšen. Zgoraj je ohranjenih samo nekaj ostankov obzidja. Prostor okrog teh razvalin je služil pred vojno za pokopališče, bo pa v tem svojstvu že pet ali šest let odpravljen.«

Gordon je opazil v isti višini še druge dohode, ki so bili nedvomno nastali v novejšem času. V enega teh dohodov je krenila njegova spremljevalka. Ni bil tako nizek kakor prvi in se je od onega razlikoval po tem, da je imel na vsaki strani po več vrat.

Tisti hip se je Gordonu zazdelo, da je začel v hodniku, ki sta ga bila pravkar prehodila, korake in prilajene govorjenje.

Deklica je opazila njegovo obotavljajanje.

»Ne menite se za to,« je pomirjajoče rekla, »to so stražarji naše organizacije. Kakor vsako osebo, so tudi najo boljše strogo opazovali, in če bi jim ne bila dala dogovorjenega znamenja, bi ne bila prišla do sem. — Zdjati stopite za trenotek sem in počakajte, da se vrnem.«

Odprla je bližnja vrata ter ga potisnila v popolnoma temen prostor. Še preden je utegnil kaj vprašati, so se vrata za njim zaprla.

Prižgal je svojo žepno svetilko, ki jo je bil ugasnil ob vstopu v obokani prostor, ki je bil bogve od kod motno mračno razsvetljen. Z začudenjem, ki ga niti kopica prebudnih doživljanj poslednjih ur ni mogla skrhati, je opazil dokaj veliki, enakomerno pravokotno zidan prostor, ki je bil podoben gledališki oblačnici, zakaj na obe-

šalnikih, ki so bili pritrjeni vzdolž obeh glavnih sten, so visele obleke najrazličnejših vrst. Na eni strani so bila moška oblačila, na drugi ženska, obojna pa v vseh odtinkih od bahato meščanskega do dolgi prosjaški ovin. Posebno pozornost so vzbujale narodne noše iz notranjosti ruske dežele.

Samo v enem pogledu se je ločila ta prebudna zbirka oblek od gledališke oblačnice: vmes ni bilo niti zgodovinskih niti fantastičnih noš; vse je bilo pristno in preračunano za praktično uporabo, ničesar samo za oko in videz.

Na zadnji ožji steni je viselo ogledalo. Pred njim je stala miza z dvema petrolejkama. Še ena daljša miza, ki je skoraj povsem izpolnjevala prostor med obema redoma obleke, je bila pokrita z lasuljami, bradami, šminkami in drugimi toaletnimi pripravami, s pomočjo katerih so mogli člani organizacije, ki so prišli z ene strani v tej ali oni podobi v katakombah, zapustiti jih na drugem kraju mesta v povsem drugačni preobleki.

Nenadoma je začel glasove, zmedo glasov kakor od večjega števila ljudi. Prihajali so iz neke daljave, toda bili so tako različni, kot bi ekozi stene sobe nikdar ne mogli biti. Mar je tudi ta prostor služil kot prieluskovavnica in je bil tu kakšen mikrofoni?

Zaprli je svojo žepno svetilko in je v temi prieluhnil. Glasovi, ki jih je zdaj posamič razločeval, dasi jezika ni razumel, so prihajali od leve stene. Bil je ostro doneč, jasen moški glas in precej za njim strašen, nagel glas mlade Rusinje Aleksandre. Najrazločnejše je slišal glasove na določenem mestu, nekako v sredi stene.

Ko je tam previdno potisnil obleke v stran, je nenadoma odskočil nazaj, zakaj za pest debel svetlobni pas je od tam zadel kakor svetleča se kasa. Toda le tema okrog njega je bila kriva, da se mu je svetloba, ki je prihajala od spodaj, tako

bliščala, zakaj sama na sebi je bila šibka. Prihajala je iz okrogle, ko talar velike odprtine v steni; ko je Gordon pogledal skozi to odprtino, je videl, da vodi skozi steno poševno navzdol in da je napravljena nalašč v opazovalne namene.

Akoprav mu je ta opazovalnica nudila samo omejen razgled, mu je vendarle zadostovala, da je razpoznal niže ležeč, z nekaj svečami razsvetljen obokan prostor, čigar razsežnosti ni mogel natančno ugotoviti. Imel je vtis, da je katakomba, kakor prejšnji prostor. Razen dolge mize, na kateri so gorele tri sveče in je pred sredino ležalo golo baldahin srebro razpelo, ter petero stolov izza nje, v prostoru ni bilo nemara nobene druge opreme. Zakaj izmed štiridesetih ali petdesetih ljudi, ki so bili tu zbrani, jih je največ stalo, le nekateri so se bili posedli po kamenitih stopnicah, ki jih je opazil Gordon ob obeh stranskih stenah, in ki so, kakor je domneval, peljale k sarkofagom. Stole so zasedli trije možje in dve ženski najrazličnejših starostnih dob. Mož v sredi, ki je menda predsedoval, je imel dolgo belo brado. Ostali so bili znatno mlajši, kar je bilo seveda moči sklepati samo po njih temnejših lasih, ker so nosili vsi prisotni črne maske, ki so zakrivalle pretežni del njih obrazov.

Zborovalci so pripadali, kakor je bilo videti, vsem stanovom; njih drža in oblikovanost teles ni dopuščala o tem nobenega dvoma, četudi so se po obleki med sabo le malo razločevali; kar se obleke tiče, je bila namreč prav splošno tako preprosta, kakor je zdaj v Rusiji v navadi, kjer je vsak luksus prepovedan in kjer skušajo doseči enakost po poti navzdol.

Bilo je kazno, da se je vseh prisotnih polotilo veliko razburjenje. Govorili so živahno, dasi e pri tajejnimi glasovi, drug čez drugega. Toda zmedo glasov je nadkriljeval strastni in jasni glas Aleksandre, ki je stala pred mizo in z razburjenimi

kretnjami nekaj dopovedovala bradatemu gospodu, ki je bil na zunaj videti zelo dostojanstven in neizgledljivo žlahten.

Večkrat jo je prekinil z vprašanji, na katera je odgovarjala. Gordon ni dvomil o tem, da je prisotnim poročala, kako blizu je že bilo odkritje njih organizacije po Čeki; o tem se je uveril, ko je enkrat imenovala njega in London.

Stari gospod je zbranim nato nekaj govoril in menda postavil neko vprašanje, zakaj javil se je mlad mož, ki je stopil nekaj korakov naprej in napol Aleksandri, napol staremu gospodu nekaj izjavljal.

Do tu je bil prišel Gordon s svojimi opazovanji, ko ga je nenadoma zgrabila neka roka za vrat ter ga potegnila nazaj. Istočasno mu je zadonela razjarjena ruska kletvica na ušesa.

Poiskal se je osvoboditi svojega nepričakovane napadavca, a mu ni uspelo, ker ga je bil le-ta že prav čvrsto zagrabil za vrat in ga zašel s prsti, ki so imeli čudovito moč, daviti. Hotel je zaklicati, zaklicati ime Aleksandra, kakor mu je bila svetlovala deklica za takšne primere, a poskus se je končal z nerazumljivim grgranjem.

★

Kdo ve, kako bi se bila stvar iztekla, da se niso tisti hip odprla vrata in da ni zaklical v prostor Aleksandrin glas:

»Ali ste tukaj, mister Gordon?«

Istočasno se je zasvetila žepna svetilka, in v njeni svetlobi je spoznal, da ni bila sama. Zraven nje je stal isti mladi mož, katerega je bil pred dobro minuto opazoval ekozi kukalnik, ko se je spodaj v oboku javil na vprašanje belobradatega starega gospoda.

V gladki angleščini je ta mož odgovoril Gordona: